

Katarzyna Tomasińska

**95 lat Chóru „Lira”
z Nasielska
(1926-2021)**

Katarzyna Tomasińska

95 lat Chóru „Lira” z Nasielska
(1926-2021)

Nasielsk, 2021

Podziękowania

Niniejsza książka nie miałaby szans na publikację, gdyby nie zaangażowanie wielu osób, które dostrzegły ogromną wartość działalności nasielskiego chóru i zobaczyły potrzebę uczczenia jubileuszu 95-lecia istnienia „Liry”.

Serdecznie dziękuję Stowarzyszeniu *Vox Musicorum*, z Joanną i Markiem Ostaszewskimi na czele, za wielką pomoc merytoryczną i finansową oraz za pilotowanie całego przedsięwzięcia na każdym etapie realizacji.

Ogromne podziękowania kieruję do ks. Tadeusza Peptońskiego, proboszcza parafii św. Wojciecha w Nasielsku i wieloletniego opiekuna chóru, za wsparcie finansowe projektu i opiekę duchową.

Dziękuję Tomaszowi Krasoniowi, który jest kopalnią wiedzy historycznej o Nasielsku i jego mieszkańcach, za jego nieocenioną pomoc merytoryczną i wsparcie finansowe, a także wzbogacenie książki o kilka słów od siebie.

Serdeczne „Bóg zapłać” kieruję również do wszystkich darczyńców i dobrodziejów, którzy wspierali chór przez lata i pomogli również sfinansować niniejszą publikację.

Dziękuję wszystkim osobom, które podzieliły się swoimi wspomnieniami, pamiątkami i zdjęciami związanymi z historią i działalnością chóru „Lira”, bez nich ten album nigdy by nie powstał.

Dziękuję władzom naszego miasta i pracownikom Urzędu Miejskiego w Nasielsku za pomoc i współfinansowanie niniejszej publikacji.

Serdeczne słowa podziękowania kieruję również do ks. Krzysztofa Jędrzejewskiego, za pomoc w dotarciu do historycznych materiałów źródłowych, oraz do ks. Andrzeja Lelenia, z którego inspiracji historia i działalność chóru została opisana.

2

Wstęp

Chór „Lira” działający przy parafii pw. św. Wojciecha w Nasielsku może poszczycić się bogatą historią i tradycją, istnieje od 1926 r., czyli od 95 lat. To kawał historii, w której losy chóru i chórzystów splatały się z historią naszego kraju, czasami burzliwą i tragiczną, a czasami spokojną i pełną sukcesów. Co ciekawe, przez prawie 100 lat chórem kierowało zaledwie 4 chórmistrzów – organistów tutejszej parafii, co świadczy o głębokim przywiązaniu kierowników chóru do swojej pracy i wspólnoty. Chórzyści również niejednokrotnie pozostają wierni przez lata tej grupie i tej formie działania w parafii, nie jest niczym nadzwyczajnym 40-letni, a nawet 50-letni staż w chórze „Lira” (jeden z chórzystów, zmarły kilka lat temu śp. Stanisław Szemborski śpiewał w chórze nieprzerwanie przez 65 lat)¹. Obecnie chór liczy ponad 40 członków, działa prężnie w parafii, występuje na koncertach, sacrosongach, konkursach, organizuje spotkania, wycieczki oraz warsztaty muzyki liturgicznej.

Chór „Lira” to typowy czterogłosowy chór mieszany, działający przy parafii i ściśle z nią powiązany. Chór ma charakter amatorski, śpiewają w nim osoby niewykształcone muzycznie i zawodowo niezwiązane z muzyką, które jednak łączy miłość do muzyki liturgicznej. Ciężka i systematyczna praca na próbach daje wymierne korzyści w postaci dobrego brzmienia, które owocuje popularnością i poważaniem w lokalnym środowisku oraz wieloma sukcesami na konkursach i festiwalach.

„Lira” to także wspólnota, grupa ludzi bardzo różnorodna pod względem wieku (począwszy od młodzieży w wieku kilkunastu lat do seniorów 70-letnich i 80-letnich), wykonywanego zawodu czy statusu społecznego, która mimo wielu różnic jest mocno zintegrowana. Autorka niniejszej pracy zasila grupę sopranów chóru „Lira” od przeszło 23 lat, członkiem chóru jest również mąż autorki (bas) oraz teść (tenor, zasłużony członek, w chórze od ponad 50 lat). Jak widać śpiewanie w „Lirze” nierzadko jest wieloletnią przygodą łączącą pokolenia.

3

¹ 65 lat z „Liry”, „Życie Nasielska” nr 1 (465), 2017, s. 7.

ROZDZIAŁ I

Historia chóru „Lira”

Chór „Lira” powstał w Nasielsku w 1926 r. i był jednym z najlepszych chórów w okolicy, o czym świadczą materiały prasowe z tamtego okresu. Stworzone zostało przy nim towarzystwo śpiewacze, które zajmowało się prowadzeniem chóru oraz szeroko pojętą działalnością kulturalną, społeczną i edukacyjną.

Założycielem chóru był Franciszek Bulak, ówczesny organista parafii św. Wojciecha w Nasielsku. Ciekawe świadectwo dotyczące jego życia i działalności znajdujemy w artykule z czasopisma samorządu gminnego „Życie Nasielska” z 2003 roku, który poświęcony był Krystynie Szczepańskiej, córce Franciszka Bulaka, jednej z najwybitniejszych polskich śpiewaczek operowych doby powojennej. W artykule tym czytamy: „Jej ojciec, Franciszek Bulak, był organistą w nasielskim kościele. Angażował się w życie społeczne miasta i parafii. Kapelmistrzował orkiestrze rzemieślniczej. Współpracował ze szkołami i organizacjami społecznymi”². W 1930 roku Franciszek Bulak wraz z rodziną wyprowadził się z miasta, gdyż chciał zapewnić dzieciom lepsze wykształcenie. Prawdopodobnie przeprowadził się do Łomży. W tym samym roku stanowisko organisty w parafii św. Wojciecha w Nasielsku objął Jan Bieniek, który otworzył nowy rozdział w historii chóru „Lira”.

Jan Bieniek (1893-1943) to fascynująca postać, właśnie jego pracy i zaangażowaniu zawdzięczamy dynamiczny rozwój chóru i rozkwit jego działalności. Młody nasielski organista miał już za sobą pracę na Jasnej Górze i w Czerwińsku pod okiem słynnego muzykologa i kompozytora ks. Gruberskiego (1870-1923). Był nie tylko wykształconym muzykiem, absolwentem szkoły organistowskiej w Płocku oraz Konserwatorium Muzycznego w Warszawie, ale również działaczem niepodległościowym, członkiem Związku Walki Zbrojnej oraz AK, prześladowanym przez Niemców, a w końcu zamordowanym w Forcie III w Pomiechówku.

Jak już wspomniano, Jan Bieniek trafił do Nasielska w 1930 roku, dzięki niemu życie kulturalno-muzyczne parafii i miasta nabrało tempa. Bieniek w sposób znaczący przyczynił się do rozwoju chóru parafialnego, który w tamtym czasie działał w ramach Towarzystwa Śpiewaczego „Lira”

imienia Ks. Eugeniusza Gruberskiego. Nasielski organista był również nauczycielem śpiewu, kierował orkiestrą dętą, był prezesem Kolegium Organistów Diecezji Płockiej, prowadził zajęcia w szkołach powszechnych, gimnazjach, sierocińcach w okolicy. „Lira” była jednak jego najważniejszym przedsięwzięciem i źródłem wielu sukcesów. Jak zaznacza Tomasz Krasoń w artykule prasowym z 2017 r. pt. *Nasielska „Lira” ma już 90 lat*: „Lira” była w tym czasie czymś zdecydowanie więcej niż tylko chórem, raczej stowarzyszeniem i fundacją kulturalną. Prowadziła bibliotekę, własną działalność oświatową, a nawet sportową. Organizowała akademie, przedstawienia amatorskie, wycieczki, imprezy towarzyskie, brała udział w świątach państwowych”³.

Dynamiczny rozwój i duża aktywność Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” ma swoje odzwierciedlenie w licznych artykułach prasowych, które opisują udział chóru w różnorodnych imprezach, spotkaniach i uroczystościach. Często autorzy artykułów podkreślają również wysoki poziom artystyczny zespołu oraz bogactwo repertuaru.

Cennym źródłem informacji jest dziennik „Głos Mazowiecki”. Był to katolicki dziennik ogólnoinformacyjny, wydawany w Płocku z inicjatywy kurii diecezjalnej, poświęcony lokalnym wydarzeniom całego północnego Mazowsza. Ukazywał się w latach 30. XX wieku. Możemy znaleźć w nim wiele artykułów i relacji z wydarzeń, w których niejednokrotnie pojawia się chór Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” z Nasielska.

W numerze 112. z roku 1934 dowiadujemy się, że chór wystąpił z koncertem w ramach Dnia Papieskiego zorganizowanego w Płońsku. Wykonał utwory Gruberskiego, Verdiego i Moniuszki. Autor relacji podaje, że koncertu utrzymanego na tak wysokim poziomie artystycznym mieszkańcy Płońska nie pamiętają⁴.

W artykule pt. *Nad grobem chluby Mazowsza Płockiego* czytamy, że chór „Lira” brał udział w uroczystości z okazji 11. rocznicy śmierci śp. ks. Eugeniusza Gruberskiego, zorganizowanej 13 września 1934 roku w Czerwińsku. Jak podaje autor artykułu: „Pienia żałobne podczas mszy św. wykonały połączone chóry z Nasielska i Płońska pod bat. P. prezesa Bieńka”⁵.

Doskonałym świadectwem potwierdzającym szeroką działalność i duże znaczenie chóru jest artykuł pt. *Nasielska „Lira” przy pracy kulturalnej*, który ukazał się w dzienniku „Głos Mazowiecki” z 4 maja 1935 roku.

Czytamy w nim: „Jednym z najlepszych chórów na Mazowszu Płockiem jest bezsprzecznie chór Towarzystwa Śpiewaczego *Lira* w Nasielsku, prowadzony pod kierunkiem ucznia śp. ks. Gruberskiego, p. Jana Bieńka, wytrawnego chórmistrza. Chór ten znany jest nie tylko

² Krystyna Szczepańska, „Życie Nasielska” 2003, nr 2 (107), s. 7.

³ T. Krasoń, *Nasielska „Lira” ma już 90 lat*, „Życie Nasielska” nr 1 (465), 2017, s. 7.

⁴ „Głos Mazowiecki” nr 112, 1934, s. 4.

⁵ *Nad grobem chluby Mazowsza Płockiego. Uroczystości w Czerwińsku w 11-tą rocznicę śmierci śp. ks. Eug. Gruberskiego*, „Głos Mazowiecki” nr 212, 1934, s. 4.

Z MAZOWSZA PŁOCKIEGO

Rozpromieniła się dusza Krasnosielca.

Z wizytacji pasteterskiej JE. Ks. Biskupa Wetmańskiego. (Od własnego korespondenta „Głosu Mazowieckiego”).

Z Gąsewa udał się J.E. Biskup Wetmański do Krasnosielca. U bram miasta powitała Najdosłójniejszego Wizytatora miejsce wa ludność z ks. kan. Dubiasiewiczem na czele. Wzruszające przemówienie powitalne wygłosił p. Emiljan Bukowski, prezes paraf. Akcji Kat. Również bardzo pięknie przemawiała p. Julja Suska, prezeska KSMZ. W intencji licznej dalaży przyjmowała Dostojnego Gościa matka Jasia Smolinska. Nie brakło też przedstawicieli mniejszości.

Po powitanach ruszył piękny pochód do kościoła parafialnego. Pogoda. Słońce rzucało na ziemię smopy złotego światła. Szandary mienili się w jego promieniach blaskach. Place i ulice załata morze słońca.

W kościele ks. Biskup wygłosił gorące przemówienie, poczem rozpoczął bierzmowanie. Po bierzmowaniu podniósł kazanie wygłosił ks. prał. Figielski.

Wieczorem starsaniem tutejszych organizacji, urządzono piękny wieczorniec. Lwią część programu obejmowały sprawozdania. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Akc. Kat. złożył jej prezes p. Emiljan Bukowski. Sprawozdanie z działalności przedstawił p. Józef Baldyga.

O Uroczystości Różańca (liczy przeszło 1500 osób) mówiła p. M. Grabowska. Sprawozdanie z P. Dz. Rozkrz. Wiary i Stow. Naucz. Chrześcijań. złożyła J.E. Ks. Biskupowi p. Napiórkowska St. Prześlone były relacje prezesa KSMm. d-ha W. Krukowskiego i prezesa KSMZ, d-hny J. Suskiej. Zycie

krucjaty przedstawiła dziełna ry cerka Gofotówna L. Bardzo wielu słuchaczy zainteresowało sprawozdanie z działalności III-go Zakonu, zreferowane przez p. E. Sokółowską. Twórcą III Zakonu, jak wiadomo, jest św. Franciszek z Asyżu. Potężny duch tego świętego postanowił przepromienić życie świata światłem Bożym i pragnie dać je po drogach smoty i duszko-ności. Obok wędznych z konów ślasytich rżnica podwalny pod nową instytucję, którą objęła szerokie masy ludzi świeckich. Boża myśl się przyjęła. III Zakon wciąż potężnieje i dziś należy nie- wątpliwie do organizacji b. roz- powaszechnionych i jest pierwszo- rzędną bazą operacyjną dla Akcji Katolickiej.

W Krasnosielcu liczy on blisko 200 osób. Jest b. czynny i ży- wotny. W historii III Zakonu w Krasnosielcu wielką rolę odegrał ś.p. ks. Zygm. Serejko. Ciesząc się więc piękną i bogatą tradycją i mając przytem tak znakomitych opiekunów i pracowników, III Zakon w Krasnosielcu patrzy jasno i pogodnie w piękną przyszłość.

Następnego dnia celebrował J. E. Ks. Biskup Wetmański uroczystą Mszę św., na której podniósł kazanie wygłosił ks. kan. Kozłowski ze Sreńca. Po po- zegnaniu przemówieniu i wspólnym zdjęciu opuszcili Najdosłój- niejszy Ks. Biskup Krasnosielec, zegnany niemiłą burzą okrzy- ków. I znów cisza i spokój spo- wiły Krasnosielec w swe ramiona. A poprzez ciszę jesienią, jak niki- dabelgo lata, płynęła w dusze łaska Boża. D. Wł. Chrs.

W tych dotychczas piśmiennych w „Głosie Mazowieckim” o tragicznej śmierci, jaką zainicjował wsielca katastrofy samochodowej ś.p. Alojzy Murawski, b. czynny i rokujący duże nadzieje w katolickim ruchu społecznym przez Olsztynsk. Kat. Stow. Młodzież męskiej w Olsztynie W. pow. ryplakiego. Na rycinie powyższej obrazek z pogrzbem tego dzielnego krawciewa katolickiego czynu.

Nad grobem chluby Mazowsza Płockiego.

Uroczystości w Czerwińsku w 11-tą rocznicę śmierci ś.p. ks. Eug. Gruberskiego.

Czerwiński nad Wisłą w czwar- tek ubiegły, 13 września, był świadkiem podniosłej i rzewnej jednocześnie uroczystości. Dla uczczenia 11-letniej rocznicy śmierci b. proboszcza czerwińskiego i wielkiego muzyka-kompozytora, ś.p. ks. Eugenjusza Gruberskiego, odbyło się w kościele czerwińskim nabożeństwo żałobne za duszę ś.p. ks. Gruberskiego.

Na uroczystość tę przybyli do Czerwińska członkowie rodziny ś.p. ks. Gruberskiego z Warszawy Płocka i Białegostoku, przedstawiciele Kolegium Organistów diece- zji Płockiej (patron ks. prof. K. Starosiński z Płocka i prezes Ko- legium, p. J. Bieńkiewicz z Nasielska), wreszcie chór „Lira” z Nasielska i chór z Płocka z ks. Jankow- skim.

O godz. 10 rano rozpoczęło się uroczyste nabożeństwo żałobne. Mszą św. odprawił miejscowy proboszcz i dyrektor zakładu ks. ks. Salezjanów, ks. Kaźmierczak. Piętna żałobne podczas mszy św. wykonali połączone chóry z Na- sielska i Płocka pod bat. p. pre- zesa Bieńki.

Po nabożeństwie i egzorcjach przy katafalku wszyscy uczestni- cy zbrali się przed grobowcem ks. Gruberskiego i tu połączone znów chóry odśpiewały szereg

odpowiednich utworów. Grobowiec zarocono wieńcami i wiankami żywych kwiatów.

Ten hołd przyjeździec śpiewa- ków i parafian czerwińskich, skła- dany ś.p. ks. Gruberskiemu, roz- rzewniającym był momentem wy- mownie świadczącym o pamięci, jaka żyje i wśród tych, którym ś.p. ks. Gruberski pasterzował przez długi szereg lat, i wśród tych, którzy żyją umiłowaniem i realizowaniem ogólnie i wielkiej spuścizny muzycznej ks. Gruberskiego. Z uznaniem też podkreślił należyte szczególne myśli przyzdy- mienia wojskowego, wojsko i licne rzesze mieszkańców Płocka, którzy modliwili za Polskę przysli uczcić swoje Święto Na- rodowe. W przybraniu zajęli Mie- scie przedstawiciele władz wojsko- wych i cywilnych.

O godz. 9 m. 30 rozpoczęła się uroczysta Msza św. pontyfikalna celebrowana w obecności J. E. Ks. Arcybiskupa A. J. Nowowiejskiego przez J. E. Ks. Biskupa L. Wetmań- skiego. Kazanie patriotyczne wy- głosił ks. kan. Władysław Mąkow- ski. Nabożeństwo zakończono od- śpiewaniem hymnu „Boże coś Pol- skę”.

Po nabożeństwie odbyła się de- filada 4 p. s. k. i 8 p. a. l. przed przedstawicielami władz wojsko- wych i państwowych, zbraniymi na trybunie przed gmachem staro- stwa. Dzielnym oddziałom naszych płockich pułków przyglądały się tłumy publiczności.

Do obchodów 3-ciomajowych przyłączyło się i wzięcie płockie. W pomysłowo udekorowanej sali świetlicowej wieżernia urzędowa mu- siała być uskuteczniiona wspaniałe- jana akademja dla więźniów. Pre-

W czym to interesie?

Na marginesie budowy szkoły w Raciążu.

Rada Miejska w Raciążu uchwa- liła swego czasu budowę szkoły, lecz do zrealizowania tej uchwały nie doprowadziła. Szkoła ta mia- ła być pobudowaną na placu, gdzie znajduje się targowica pod wsią Kinkinami. Ze budowy tej nie rozpoczęto, to na to wpłynęło chyba i to, że dzieci z Raciąża miałyby do tej szkoły zdaleka. Ostatnio Rada stara wogóle już o tem nie myśli, a nowi radni myślą o wyborze burmistrza.

O budowie szkoły pomyślał p. burmistrz, który podobno tem chce sobie zaskarbić zasługę do wy- borów. Postarał się p. burmistrz o pożyczkę i przystępuje do bu- dowy szkoły na owym placu. Mieszkańcy Raciąża ze zdziwie-

nem patrzą na realizowanie tego niefortunnego pomysłu budowane szkoły na tem miejscu. Będą to szkółka dla wsi Kinki, Pęty i Witkowa, ale nie dla Raciąża. Miejsce nieodpowiednie. W miej- scu tem budować można wiatrak, mieć targowicę, ale zupełnie nie nadaje się ten teren na szkołę dla dzieci z Raciąża.

Mieszkańcy Raciąża apelują, aby sprawą tą z szeregu od- cinków dróg na Mazowszu została na pewien czas unieważniona.

M. i. takie wielkie zaspę po- tworzyły się w powiecie płockim w okolicach Radzanowa i na od- cinku szosy pomiędzy Odrą Płocką a Płońskiem.

GŁOS MAZOWIECKI

KATOLICKIE PISMO CODZIENNE
Rok III | Płock, Sobota 4 maja 1935 r. | Wydział A | Nr. 104
Redakcja i Administracja: Płock, Kolejowa 13, tel. 10 47. P. K. O. Nr. 63.033. Redakcja przyjmuje od 10—11 i od 4—5 popoł.

Cena numeru: 10 gr.

Z uroczystości święta Narodowego w Płocku.

Uroczyste nabożeństwo w Bazylice Katedralnej. Defilada. Obchody 3-majowe w więzieniu i na Stanisławówce. Zbiórka na „Dar Narodowy”.

Po kilku zimnych i śnieżnych dniach zawitał wczoraj pogodny i słoneczny dzień. Jakby ta pogod- da miała być wyrazem radości i chętności narodu w jego święto Narodowe.

Płock od samego rana przybrał się świętując. Domy udekorowa- no flagami i barwach narodowych i emblematami państwowymi. W godzinach rannych z przed gmachu Starostwa wyrusza szafeta harcerska do Pana Prezydenta z okolicznościowym adresem, poczem odbyły się harcerskie zawody strze- lnicze.

Głównym momentem wczoraj- szego Święta Narodowego było uro- czyste nabożeństwo w Bazylice Ka- teedralnej. Nawę główną Bazyliki kierownicy delegacji i poczty sztan- dowe liczących organizacji spo- łecznych, oddziały harcerskie i przy- sposobienia wojskowego, wojsko i licne rzesze mieszkańców Płocka, którzy modliwili za Polskę przysli uczcić swoje Święto Na- rodowe. W przybraniu zajęli Mie- scie przedstawiciele władz wojsko- wych i cywilnych.

O godz. 9 m. 30 rozpoczęła się uroczysta Msza św. pontyfikalna celebrowana w obecności J. E. Ks. Arcybiskupa A. J. Nowowiejskiego przez J. E. Ks. Biskupa L. Wetmań- skiego. Kazanie patriotyczne wy- głosił ks. kan. Władysław Mąkow- ski. Nabożeństwo zakończono od- śpiewaniem hymnu „Boże coś Pol- skę”.

Po nabożeństwie odbyła się de- filada 4 p. s. k. i 8 p. a. l. przed przedstawicielami władz wojsko- wych i państwowych, zbraniymi na trybunie przed gmachem staro- stwa. Dzielnym oddziałom naszych płockich pułków przyglądały się tłumy publiczności.

Do obchodów 3-ciomajowych przyłączyło się i wzięcie płockie. W pomysłowo udekorowanej sali świetlicowej wieżernia urzędowa mu- siała być uskuteczniiona wspaniałe- jana akademja dla więźniów. Pre-

z wyjątkiem okolicznościowej wygłosz- całą duszą oddany swej pracy wy- chowawczej wśród więźniów kie- rownik działu wychowawczego, p. Z. Błaszczak. Znakiemc wywiał- zał się ze swego zadania chór więzienny, prowadzony przez „ko- legę” więziennego, p. mec. Perzyń- skiego z Warszawy. Resztę pro- gramu wypełniły deklamacje, mo- nolog i t. d. Całość wywierała jak najsympatyczniejsze wrażenie.

Miły obchód 3-ciomajowy o charakterze religijnym i narodowym urządzili również oddziały Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży na Stanisławówce. Po słowie wstęp- nem ks. Warzyńca Mnicha referat starannie opracowany wygłosił druh przez Białozwazki. Dobrze wypadły także deklamacje i śpie- wy. Sala Parafialna była przepię- kna. Zebrana podczas wieczor-

Katechizm dla dzieci.

Nakładem i drukiem księgarni „B-cł Detrychów” w Płocku wy- szedł drukiem Katechizm rzymsko- katolicki dla dzieci, przystępujących do Spowiedzi i Kom- unji św. (kurs wyższy) układu ks. prał. Józefa Michalaka, profesora wyższ. Seminarjum Duchownego w Płocku.

Do nabycia w księgarniach płockich.

Popierajcie L. M. i K.

Nasielska „Lira” przy pracy kulturalnej

Jednym z najlepszych chórów na Mazowszu Płockim jest bez- sprzecznie chór T-wa Śpiewaczego „Lira” w Nasielsku, prowadzony pod kierunkiem ucznia ś.p. ks. Gruberskiego, p. Jana Bieńki, wytra- nego chórmistrza. Chór ten znany

jest nie tylko w Nasielsku. Dla wysokiego swego poziomu sty- listycznego zaproszony jest z koncer- tami do dalszych nawet miej- scowości.

Ale „Lira” nasielska umie nie tylko śpiewać. Dba i o inne dzie- dziny życia kulturalnego. W nie- dzielę ubiegłą urządziła „Lira” świetlicie przygotowane przedsta- wienie amatorskie ze śpiewami i tań- cami. Odegrano „Fajnsowes tale- re” i „Bursztynowy Kasi”. Entuz- jazm na widowni wywoływały zwłaszcza tańce ludowe. Całość dała publiczność przemian atrakcję. I widać, że mieszkańcy Nasielska darzą swoją „Lirę” szcze- rą sympatją, bo licnie z ks. dzie- kaniem kan. Pujdo i przedstawicie- lami miejscowych władz na czele przybyli na przedstawienie, jest to jeszcze jednym dowodem, że rzetelna troska o szerzenie zdrowej kultury owiana, praca spotyka się zawsze z należytą oceną. Towa- rzystwu „Lira” z p. prezesem J. Bieńkiem na czele za to gorliwe krzewienie kultury muzycznej w Nasielsku należą się słowa szczer- ego uznania.

Konkursy wystaw sklepowych w Płocku

organizuje Sekcja Pracowników Handlowych.

Istniejąca od niedawna przy płockim stowarzyszeniu Kupców Polskich Sekcja Pracowników Handlowych rzucała pożyteczną inicja- tywę: urzędzenia w Płocku Konkursów wystaw sklepowych. W dniu 1 b. m. odbyło się w tym celu specjalne zebranie, na którym omówiono szczegóły i ustalono regulamin Konkursu.

Według uchwałonego regulami- nu, prawo uczestniczenia w Kon- kursie ma każdy kupiec polski. Uczestnictwo winno być zgłoszone do dnia 8 b. m. na ręce p. Edw. Szydłowskiego (firma „B cła Detry- chowie”). Konkurs odbędzie się w dwóch dekadach: od 10 do 20 b. m. i od 20 do 30 b. m., przy- czym uczestnicy konkursu winni wziąć udział w obu dekadach, urządzając w każdej dekadzie inną wystawę. Wystawa konkursowa mu- siała być uskuteczniiona wspania- łami firmy. Wystawa winna być

wykonana na koszt firmy przez pracowników ubiegających się o nagrody. Firmy, nieposiadające pracowników, mogą również do konkursu przystąpić.

Dla oceny wystaw powołany został Sąd Konkursowy. Do sądu tego weszli pp. St. Hajdukiewicz (Stow. Kupców Polskich), prof. R. Piórkowski (Szkoła Handlowa), p. G. Nowak (Sekcja Pracowników Handlowych) i p. mec. K. May- zner, prezes Klubu Artystycznego.

Organizacją i przeprowadzeniem Konkursów zajmuje się Komisja organizacyjna, do której wybrani zostali pp. Ign. Sikorski, J. Szumacher i Edward Szydłowski.

Szczegółowy regulamin Kon- kursu podamy w następnym n-rze „Głosu Mazowieckiego”.

W niedzielę 5 maja zbiórka na „Dar Narodowy”

Z płockiej kroniki żałobnej.

W Płocku zmarł ś.p. Bohusław Romanowski, mistrz cechu ma- sarsko-wędliniarskiego, właściciel sklepu. Pogrzeb odbył się wczoraj.

K. K. O.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Płockiego

PŁOCK, Plac Marsz. Piłsudskiego No 2. Tel. 10 43
przyjmuje oszczędności już od 1 złotego. Wydaje akcje. Od wkładów 1 lokat płaci do 6 1/2%
Udziały kredytu. Zaliczka wszelkie oszczędności bankowe.

Przyjmuje subskrypcję na 3%
Pożyczkę Premjową Inwestycyjną
w godzinach urzędowych od g. 8 do 14 min. 30
i w godzinach wieczorowych od 18-ej do 20-ej.

6

7

Uznanie dla personelu urzędów pocztowych na Mazowszu Płockim.

W „Dzienniku Zarządzeń Dy- rekcyj Okręgu Poczty i Telegrafów w Warszawie” Dyrektor Okręgu zamieszcza pismo następującej treści:

Nowa placówka ss. Pasjonistów w Pultusku.

(Od własnego koresp. „Głosu Mazow.”)

Już od roku Powiatowy Szpital dla chorób zakaźnych w Pultusku obsługują ss. Pasjonistki. W tym czasie zdołały już zaprowadzić w szpitalu szereg zmian, no i, co dawniej swankowało, czystość i porządek.

Po wielu staraniach ss. Pasjo- nistki wyjednaly sobie pozwolenie na otwarcie kaplicy przy szpi- talu.

Ostatnio odbyło się uroczyste poświęcenie tej kaplicy. Dokonał go dziekan pultuski, ks. prał. J. Michnikowski.

W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele władz i społeczeń- stwa pultuskiego z p. star. Ka- czorowskim i dr. Jankowskim na czele.

Czytajcie „Głos Mazow.”

w Nasielsku. Dla wysokiego swego poziomu artystycznego zaproszony jest z koncertami do dalszych nawet miejscowości. Ale *Lira* nasielska umie nie tylko śpiewać. Dba i o inne dziedziny życia kulturalnego. W niedzielę ubiegłą urządziła *Lira* świetnie przygotowane przedstawienie amatorskie ze śpiewami i tańcami. Odegrano *Fajansowe talerze* i *Burszyny Kasi*. Entuzjazm na widowni wywoływały zwłaszcza tańce ludowe. Całość dała publiczności przemiłą atrakcję. I widać, że mieszkańcy Nasielska darzą swoją *Lirę* szczerą sympatią, bo licznie z ks. dziekanem kan. Pujdo i przedstawicielami miejscowych władz na czele przybyli na przedstawienie. Jest to jeszcze jednym dowodem, że rzetelna troska o szerzenie zdrowej kultury owiana, praca spotka się zawsze z należytą oceną. Towarzystwu *Lira* z P. prezesem J. Bieńkiem na czele za to gorliwe krzewienie kultury muzycznej w Nasielsku należą się słowa szczerzego uznania⁶.

Artykuł zatytułowany „*Lira*” w *Nasielsku*, opublikowany w numerze 117. „*Głosu Mazowieckiego*” z 1936 roku przedstawia szczegółową charakterystykę nasielskiego towarzystwa śpiewaczego w tamtym okresie.

„Ostatnio w Nasielsku odbyło się doroczne zebranie jednej z najruchliwszych placówek kulturalnych z Nasielska, Towarzystwa Śpiewaczego *Lira* im. Ks. Eugeniusza Gruberskiego. Działalność towarzystwa w roku sprawozdawczym przedstawił prezes p. mgr Bolesław Michnikowski. (...) Kierownikiem chóru jest p. Jan Bieńek. (...) Zebrani zarządu w ciągu 1935 roku było 28. Członków rzeczywistych liczy obecnie *Lira* 79 (46 śpiewających i 33 nieśpiewających). Towarzystwo posiada własną bibliotekę. Liczy ona obecnie 179 tomów. Są to przeważnie dzieła beletrystyczne i popularno-naukowe. W roku ubiegłym zakupiony został cały komplet dzieł St. Żeromskiego. Pozatem szereg osób ofiarowało do biblioteki 153 książki. Z funduszy bibliotecznych prenumerowano *Tygodnik Ilustrowany*, miesięcznik *Chór* (organ Związku Chórów Mazowieckich) i czasopismo *Śpiewak*. Towarzystwo prowadziło i działalność oświatową. Działalność tę prowadził specjalny referat, którego kierownikiem był p. Witold Łączyński. Najważniejszą jednak dziedziną pracy był chór pod wytrawnym kierownictwem p. Jana Bieńka. Dla rozwoju i podniesienia poziomu chóru skierowano główną uwagę i wysiłki. Chór liczy obecnie 46 członków (12 sopranów, 8 altów, 10 tenorów i 16 basów). Wszyscy śpiewacy wykazali, że potrafią zdobyć się na solidarny i wytrwały wysiłek. Wiele energii i zapału w pracę nad podniesieniem poziomu artystycznego chóru włożył głównie dyrektor chóru p. Jan Bieńek. Szereg udanych imprez, jakie towarzystwo w minionym okresie urządziło, świadczy najlepiej, że wysiłek w tej pracy, zarówno jednostek jak i całego zespołu, nie poszedł na marne, powodzenie tych imprez jest najlepszą nagrodą dla ludzi, którzy w tej pracy dla ogólnego dobra i kultury rzetelnie poświęcają swoje siły

6 *Nasielska „Lira” przy pracy kulturalnej*, „*Głos Mazowiecki*” nr 104, 4 maja 1935, s. 1.

pracował przy swym teatru w Stanisławowie a następnie z powodu nieotrzymania polskiej wily musiał nasz kraj opuścić i wrócić do swej Ojczyzny do Niemiec. Pastor Lemp

„Smutna prawda”...

Pod tym tytułem ukazała się (członkami drukarni św. Wojciecha w Poznaniu, nakładem Funduszu kanonizacyjnego bł. Bronisławy) mała broszurka pióra znanego publicyisty, ks. H. Weryńskiego. Autor dotyka niedbalstwa w sprawie kultu Świętych Polskich i wzywa do ożywienia czci dla nich. Aktualną tę broszurkę wysyłają: PP. Norbertanki, Kraków, Zwierzyniec. Na żądanie można ją otrzymać gratis. Nadsyła się do masowej propagandy.

miejskim zawiesił broczyście krucyfik i przytem wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział:

Protest organizacyj katolickich przeciwko koedukacji w szkole.

Archiidiecezalny Instytut Akcji Katolickiej we Lwowie wystosował następujące pismo do Kuratorjum Okręgu lwowskiego:

Imieniem Akcji Katolickiej Archidiecezji Lwowskiej mamy zaszczyt zwrócić się do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego z uprzejmem przedstawieniem, że zamierzona reforma szkolnictwa co do zamiany niektórych szkół miejskich na koedukacyjne wywołała w spo-

łeczństwie katolickim bardzo ujemne wrażenie.

Aż nadto często dają się słyszeć głosy zarówno ze sfer świeckich jak i duchownych o przerażającym upadku moralności wśród młodzieży. Dlatego też uważamy, że zamierzona reforma szkolna w każdym razie nie przyczyni się do poprawy tego stanu rzeczy. Według naszej wiadomości, próby już przeprowadzone dały

rem postanowiono utworzyć Okręg Nasielski Związku Chórów Mazowieckich. Utworzenie Okręgu Nasielskiego świadczy, że władze organizacyjne w Warszawie wybitną działalność „Liry” i usiłują ją za dotrzą do prowadzenia pracy na szerszym terenie.

Poza działalnością śpiewacza Towarzystwo urządziło kilka przedstawień amatorskich. Trzeba przeto zaznaczyć, że wszystkie imprezy, organizowane przez „Lirę”, cieszą się w Nasielsku wielkim powodzeniem. Powodzeniem cieszą się i imprezy towarzyskie „Liry”, bo i o tem władze „Liry” pamiętają. Nie pomijają władze „Liry” i sportu. Przystąpiono do budowy kortu tenisowego i do boiska własnego.

Specjalną uwagę zwrócono i na współpracę z okolicznymi chórami w Płońsku, Pomiechowie, Smogorzewie i Zegrzu. To w działalności śpiewacza „Lira” współpracuje także rzetelnie i z innymi organizacjami społecznymi, jak KS. Mętów, z Orkiestrą Rzemieśniczą, z międzywiązkową Komisją Oświaty Pozaszkolnej i t. d.

Obecnie „Lira” wkracza w 10-ty rok swej chlubnej działalności. (16)

Przy konwiccie utworzone będzie też zw. oratorjum dla niezamężnej młodzieży pozaszkolnej.

Konfiskata przemytu w kwieciu na Śląsku.

Jak wynika ze statystyki, przeprowadzonej przez Śląską Straż Graniczną, w miesiącu kwietniu r. skonfiskowano przemyt ogólnie wartości 100.000 zł. Był to przeważnie tytoń, drożdże i cytryny. Za uprawnienie przemytu przyrzeczono 1300 osób. Zwrot należności celnych wynosi około 123.000 zł.

więcej niż ujemne wyniki. Prosimy więc, aby Kuratorjum raczyło rozważyć i uwzględnić zastrzeżenia, które społeczeństwo katolickie żywi przeciw zamierzanej koedukacji.

„Lira” w Nasielsku.

Od własnej koresp. „Głosu Mazow.”

Nasielsk w maju.

Ostatnio w Nasielsku odbyło się doroczne walne zebranie jednej z najruchliwszych placówek kulturalnych Nasielska, Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” im. Ks. Eugeniusza Gruberskiego. Działalność Towarzystwa w roku sprawozdawczym przedstawił prezes p. mag. Bolesław Machnikowski.

Zarząd Towarzystwa stanowili pp. mag. Bolesław Machnikowski (prezes), Jadwiga Tomaszewska (wiceprezes), Wacława Krajewska (sekretarz), Władysław Rzepiński (skarbnik), Aleksander Purzycki (bibliotekarz), oraz Władysław Rutkowski i Józef Urbański (gospodarze).

Kierownikiem chóru jest p. Jan Bieńek. Pozatem z zarządem rzetelnie współpracowali pp. Michał Piątkiewicz, prezes honorowy Towarzystwa Witold Łączyński, Leon Piotrowski i St. Brzeski.

Zebrani zarządu w ciągu 1935 roku było 28. Członków rzeczywistych liczy obecnie „Lira” 79 (46 śpiewających i 33 nieśpiewających).

Towarzystwo posiada własną bibliotekę. Liczy ona obecnie 179

tomów. Są to przeważnie dzieła beletrystyczne i popularno naukowe. W roku ubiegłym zakupiony został cały komplet dzieł St. Żeromskiego. Pozatem szereg osób ofiarowało do biblioteki 153 książki. Z funduszy bibliotecznych prenumerowano „Tygodnik Ilustrowany”, miesięcznik „Chór” (organ Związku Chórów Mazowieckich) i czasopismo „Śpiewak”.

Towarzystwo prowadziło i działalność oświatową. Działalność tę prowadził specjalny referat, którego kierownikiem był p. Witold Łączyński.

Najważniejszą jednak dziedziną pracy był chór pod wytrawnym kierownictwem p. Jana Bieńka. Dla rozwoju i podniesienia poziomu chóru skierowano główną uwagę i wysiłki. Chór liczy obecnie

46-ciu członków (12 sopranów, 8 altów, 10 tenorów i 16 basów). Wszyscy śpiewacy wykazali, że potrafią zdobyć się na solidarny i wytrwały wysiłek. Wiele energii i zapału w pracę nad podniesieniem poziomu artystycznego chóru włożył głównie dyrektor chóru, p. Jan Bieńek. Szereg udanych imprez, jakie Towarzystwo w minionym okresie urządziło, świadczy najlepiej, że wysiłek w tej pracy, zarówno jednostek jak i całego ze-

społu, nie poszedł na marne. Powodzenie tych imprez jest najlepszą nagrodą dla ludzi, którzy w tej pracy dla ogólnego dobra i kultury rzetelnie poświęcają swoje siły i zdolności. Panu dyr. J. Bieńkowi za włożoną w rozwój chóru pracę walne zebranie wyraziło gorącą wdzięczność i życzenia, aby jeszcze długie lata pracował na niwie śpiewu polskiego Swoją dotychczasową pracę p. Bieńek do brze się już zasłużył społeczeństwu w Nasielsku.

W okresie 1935 r. chór prześpiewał 66 różnych utworów kościelnych i okolicznościowych. Sprowadzono 20 nowych zeszytów i 2 partytury „Mruczkowych bajek” oraz 10 „ludowych utworów regionalnych”.

W okresie śpiewaczym Towarzystwo zorganizowało szereg imprez o charakterze śpiewaczym, m. in. „Dzień Pieśni”, akademję ku czci Chrystusa - Króla, chór „Lira” wypełnił część artystyczną zjazdu Katolickiego Stow. Mętów w Nasielsku i inne.

W „Dniu Pieśni” oprócz „Liry” udział brały chóry z Płońska, Smogorzewa, Pomiechowa oraz przedstawiciele Związku Chórów Mazowieckich. Przy tej okazji odbyło się w Nasielsku zebranie, na któ-

i zdolności. Panu dyr. J. Bieńkowi za włożoną w rozwój chóru pracę walne zebranie wyraziło gorącą wdzięczność i życzenia, aby jeszcze długie lata pracował na niwie śpiewu polskiego. Swoją dotychczasową pracę p. Bieńkię dobrze się już zasłużył społeczeństwu w Nasielsku. W okresie 1935 r. chór prześpiewał 66 różnych utworów kościelnych i okolicznościowych. Sprowadzono 20 nowych zeszytów i 2 partytury *Mruczkowych bajek* oraz 10 ludowych utworów regionalnych. W okresie śpiewaczym Towarzystwo zorganizowało szereg imprez o charakterze śpiewaczym m.in. *Dzień Pieśni*, akademie ku czci Chrystusa Króla, chór *Lira* wypełnił część artystyczną zjazdu Katolickiego Stow. Mężów w Nasielsku i inne. W Dniu Pieśni oprócz *Liry* udział brały chóry z Płońska, Smogorzewa, Pomiechowa oraz przedstawiciele Związku Chórów Mazowieckich. Przy tej okazji odbyło się w Nasielsku zebranie, na którym postanowiono utworzyć Okręg Nasielski Związku Chórów Mazowieckich. Utworzenie Okręgu Nasielskiego świadczy, że władze organizacyjne w Warszawie wyróżniają działalność *Liry* i uznają ją za dojrzałą do prowadzenia pracy na szerszym terenie. Poza działalnością śpiewaczą Towarzystwo urządziło kilka przedstawień amatorskich. Trzeba przy tym zaznaczyć, że wszystkie imprezy organizowane przez *Lirę* cieszą się w Nasielsku wielkim powodzeniem. Powodzeniem cieszą się i imprezy towarzyskie *Liry*, bo i o tem władze *Liry* pamiętają. Nie pomijają władze *Liry* i sportu. Przystąpiono do budowy kortu tenisowego i do boiska własnego. Specjalną uwagę zwrócono i na współpracę z okolicznymi chórmi. Nawiązano ściślejszy kontakt z chórmi w Płońsku, Pomiechówku, Smogorzewie i Zegrzu. To w działalności śpiewaczej *Lira* współpracuje także rzetelnie z innymi organizacjami społecznymi jak KS. Mężów, z Orkiestrą Rzemieślniczą, z międzyzwiązkową Komisją Oświaty Pozaszkolnej itd. Obecnie *Lira* wkracza w 10-ty rok swej chlubnej działalności”⁷.

Cytowany artykuł świetnie charakteryzuje działalność „Liry”, widać wyraźnie, że nasielskie towarzystwo śpiewacze działało bardzo prężnie na wielu polach kultury, miało rozbudowaną strukturę i realizowało szereg projektów kulturalno-oświatowych. Gromadziło wielu aktywnie działających członków i sympatyków, zapewniało im warunki do rozwoju, oferowało też ciekawe i wartościowe formy rozrywki. Znajdujemy tu również potwierdzenie, że chór jako część Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” powstał w 1926 roku.

II wojna światowa zniweczyła kolejne plany Towarzystwa Śpiewaczego „Lira”, a przede wszystkim odebrała nasielskiej wspólnotie osobę wyjątkową – organistę Jana Bieńkię. We wspomnianym wcześniej artykule jubileuszowym Tomasza Krasonia znajdujemy następującą informację: „Druga wojna światowa brutalnie przerwała rozkwit Towarzystwa, okupant rozwiązał polskie stowarzyszenia, a kierownik chóru Jan Bieńkię jako członek podziemnej AK został przez gestapo aresztowany i bestialsko zamordowany”⁸.

⁷ „Lira” w Nasielsku, „Głos Mazowiecki” nr 117, 19 maja 1936, s. 2.

⁸ T. Krasoń, *Nasielska „Lira” ma już 90 lat*, dz. cyt., s. 7.

Jan Bieńkię został aresztowany przez gestapo w 1943 roku, trafił do Fortu III w Pomiechówku. Jak podaje historyk Marek Tadeusz Frankowski w artykule zatytułowanym *Fort III w Pomiechówku w latach 1939-1945. Przyczynek do historii zbrodni hitlerowskich w Polsce*: „16 maja 1943 roku (gestapo aresztowało) Jana Bieńkię w Nasielsku, organistę i nauczyciela muzyki w gimnazjum płońskim. Śledztwo trwało do maja 1943 r. W czasie śledztwa wyjątkowe bohaterstwo wykazał Jan Bieńkię, nad którym gestapowcy znęcali się w okrutny sposób. Został on powieszony za nogi, głową w dół i puszczono nań psy, które szarpały i kaleczyły jego ciało”⁹.

Jeden z zasłużonych członków chóru, śp. Stanisław Szemborski, który był związany z „Lirą” przez 65 lat, tak przedstawił swoje najwcześniejsze wspomnienia związane z chórem: „Z tego, co pamiętam, początki *Liry* były związane z panem Bulakiem, a później z panem Bieńkiem. Działał on do 1940 roku, kiedy to jego, księdza Stanisława Pujdo i kilku chórzystów zostało aresztowanych. Poza księdzem oni wszyscy trafili do III Fortu w Pomiechówku i tam zginęli, gdyż należeli do Armii Krajowej. Do wyzwolenia w 1945 roku, organistą i dyrygentem chóru był pan Tomasiński, stryj obecnego chórzysty, Józefa Tomasińskiego. Następnie do naszej parafii przyszedł z Klukowa pan Eugeniusz Wilamski i został organistą na kolejne ponad 50 lat”¹⁰.

Eugeniusz Wilamski (1913-1997) został organistą w parafii pw. św. Wojciecha w Nasielsku w styczniu 1945 roku, jednocześnie objął też funkcję kierownika chóru „Lira”. Cytowany wyżej śp. chórzysta Stanisław Szemborski tak wspominał lata powojenne: „Do chóru trafiłem jako 17-letni chłopak w 1949 roku. Nie było nas wtedy wiele osób, ale byli tam ludzie z pasją, zarówno starsi, jak i młodzi. (...) W latach mojej młodości udział w zajęciach chóru był formą spędzania wolnego czasu. Kiedy nie mieliśmy, co robić, szliśmy z chłopakami na organistówkę i tam śpiewaliśmy, a organista nam grał na pianinie. (...) pan Wilamski umiał zjednać sobie członków nasielskiego chóru. Organizował bale karnawałowe dla chórzystów. Wtedy wynosiliśmy wszystkie meble z organistówki i tam tańczyliśmy. To były najlepsze zabawy”¹¹.

Eugeniusz Wilamski był osobą znaną i lubianą w środowisku lokalnym, za swoją wieloletnią pracę w parafii został uhonorowany w 1995 roku papieskim orderem *Pro Ecclesia et Pontifice*. Piękne wspomnienie o nim przedstawiła Ewa Wójciak-Wdowicka w artykule pt. *Wspomnienia pisane sercem*, opublikowanym w „Życiu Nasielska” po jego śmierci: „Eugeniusz Wilamski zdobył wykształcenie muzyczno-liturgiczne w Studium Organistowskim Diecezji Płockiej. Był bez reszty oddany swemu życiowemu powołaniu. Jego pełna ekspresji gra na organach, radosne, pełne brzmienie chóru, który prowadził, wznosiły nasze serca ku Bogu. (...) Wokół Kościoła, w trudnych

⁹ M. T. Frankowski, *Fort III w Pomiechówku w latach 1939-1945. Przyczynek do historii zbrodni hitlerowskich w Polsce*, „Rocznik Mazowiecki” 9, 1987, s. 330.

¹⁰ *65 lat z „Liry”*, dz. cyt., s. 7.

¹¹ Ibidem

latach pięćdziesiątych skupiało się życie religijne i kulturalne sporej gromadki licealistów i studentów. Nigdy nie zapomnę naszych rozśpiewanych spotkań w starej organistówce. Eugeniusz Wilamski każdemu z nas, z humorem i dobrym słowem, służył pomocą i radą¹².

Wieloletnia chórzystka, Teresa Adamska z Nasielska, z rozrzewnieniem wspomina pana Wilamskiego i lata powojenne. Pani Adamska zaczęła swoją przygodę z „Lirą” około roku 1950, jako kilkunastoletnia dziewczyna. Jak sama podkreśla, cotygodniowe próby to była świętość dla chórzystów, każdy z przyjemnością odrywał się od swoich obowiązków i biegł na spotkania w domu organisty lub w kościele. Pana Wilamskiego wszyscy chórzyści szalenie poważali, dostrzegali jego serdeczność, delikatność, dobre maniere. Szarmancki, elegancki, zawsze uprzejmy, „właściwy człowiek na właściwym miejscu”, tak został zapamiętany. Aktywność chóru koncentrowała się na oprawie muzycznej uroczystości parafialnych. Boże Narodzenie, Wielkanoc, Boże Ciało to był czas wytężonej pracy i największej radości. Chór uświetniał śpiewem również takie wydarzenia, jak śluby i pogrzeby. Pani Adamska wspomina, że jej własny ślub w nasielskim kościele uświetnił swoim występem chór „Lira”, chórzyści mieli też zaszczyt śpiewać na ślubie swego organisty pana Wilamskiego¹³.

Pod opieką Eugeniusza Wilamskiego chór „Lira” kultywował stare tradycje i rozwijał się mimo trudnej sytuacji politycznej. Zespół uświetniał swym śpiewem uroczystości kościelne i państwowe, brał też udział w konkursach i festiwalach. Z okazji pięćdziesiątej rocznicy objęcia przez p. Wilamskiego stanowiska organisty w parafii Nasielsk ukazał się artykuł poświęcony jubilatowi opublikowany w „Życiu Nasielska”, czytamy w nim: „Pan Eugeniusz Wilamski godnie kontynuował działalność swego znakomitego poprzednika na terenie nasielskiej parafii. Wiele czasu i serca poświęcał chórowi kościelnemu *Lira* (...) Chór występował nie tylko na uroczystościach kościelnych, ale w pierwszych powojennych latach także na uroczystościach państwowych. Uczestniczył w konkursach chórów. W rywalizacji z najlepszymi zespołami z całej ogromnej diecezji płockiej nasielszczanie zajmowali czołowe lokaty. Sukcesy te to wynik pracy zarówno dyrygenta pana Eugeniusza Wilamskiego, jak i całego zespołu śpiewaczego”¹⁴.

Świadectwa dotyczące działalności chóru „Lira” w latach powojennych znajdujemy w prasie z tamtego okresu. W miesięczniku muzycznym „Śpiewak” z 1947 r. znajdujemy notatkę: „Płock. Dnia 22 czerwca odbył się w Płocku zjazd chórów, który był pierwszą zbiorową imprezą powojenną śpiewactwa mazowieckiego. Zjazd był połączony z zawodami. Nabożeństwo, pochód z udziałem 500 śpiewaków i uroczyste zagajenie z przemówieniami przedstawicieli władz wypełniły poranną część uroczystości. Po południu odbyły się zawody z udziałem 10

¹² E. Wójciak-Wdowicka, *Wspomnienia pisane sercem*, „Życie Nasielska” nr 10 (43), 1997, s. 6.

¹³ Wspomnień Teresy Adamskiej autorka wysłuchała podczas rozmowy, która odbyła się 24.02.2021 r.

¹⁴ *Złoty jubileusz*, „Życie Nasielska” nr 8 (17), 1995, s. 4.

chórów, koncert orkiestry symfonicznej z Łodzi oraz popis zbiorowego chóru. W zawodach uzyskał pierwszeństwo chór LIM-u z Płocka pod dyrekcją T. Paciorkiewicza, II miejsce chór z Zagroby pod batutą X. K. Starościńskiego, III miejsce chór z Nasielska pod dyr. E. Wilamskiego¹⁵.

Rok później, w czerwcu 1948 roku chór „Lira” zdobył II miejsce w konkursie chórów zorganizowanym w ramach „Dnia Pieśni” w Płocku. W publikacji pt. *Ludowy Instytut Muzyczny – Okręg Mazowiecki w Płocku (1946-1950)* autorstwa Jarosława Domagały znajdujemy następujący opis: „Okazały przebieg miał Dzień Pieśni organizowany 6 czerwca 1948 r., połączony ze Zjazdem i Konkursem Chórów Mazowieckich oraz jubileuszem 50-lecia pracy muzycznej wybitnego pedagoga i muzyka – Faustyna Piaska. Uroczystości rozpoczęła msza św. w Kościele Farnym, następnie odbyła się część jubileuszowa i konkurs chórów w Teatrze Miejskim. (...) W programie konkursu chórów znalazły się następujące utwory obowiązkowe: *Bogurodzica*, *Hymn Państwowy*, *Hejnał wszyscy zaśpiewajmy*, *Siadaj na wóz Kazimierza Sikorskiego*, *Jest drożyna jest Karola Mroszczyka*. (...) W konkursie wzięło udział 6 chórów z różnych części Mazowsza oraz 3 chóry płockie. Pierwsze miejsce zdobył chór z Osieka, który wystąpił pod kierunkiem Józefa Sadowskiego. Drugą nagrodę otrzymał chór z Nasielska przygotowany i prowadzony przez Eugeniusza Wilamskiego. (...) Poziom chórów oceniono wysoko”¹⁶.

Eugeniusz Wilamski zmarł w 1997 roku, w tym samym roku zaszczytne stanowisko organisty w nasielskim kościele oraz jednocześnie dyrygenta chóru objęła Joanna Ostaszewska, która pełni obie te funkcje do dnia dzisiejszego.

Pierwszym dużym przedsięwzięciem chóru „Lira” z nowym kierownictwem była oprawa muzyczna Dożynek Diecezji Płockiej, które odbyły się w Nasielsku 30 sierpnia 1998 r. Jak czytamy w relacji prasowej z tego wydarzenia: „30 sierpnia 1998 roku w Nasielsku były Dożynki Diecezji Płockiej. Przed zgromadzonymi na nasielskim stadionie gośćmi pięknie zaprezentował się nasz chór parafialny. Chór brał też udział w liturgii Mszy św.”¹⁷.

Historia chóru „Lira” obfituje w wiele różnych wydarzeń, jest pełna cieni i blasków. To historia wzniosłych wydarzeń, podniosłych uroczystości i radosnych sukcesów oraz żmudnej codziennej pracy na próbach. To również historia setek ludzi, którzy tworzyli nasielski chór, to dyrygenci, którzy potrafili stworzyć wyjątkowy zespół i wspólnotę, w której kolejne pokolenia kształciły swoje umiejętności wokalne oraz szlifowały charaktery. To setki chórzystów, którzy całe lata trwali wiernie i poświęcali swój wolny czas, by jak najlepiej wyśpiewywać to, co piękne i wartościowe.

¹⁵ „Śpiewak”, nr 9, 1947, s. 14.

¹⁶ J. Domagała, *Ludowy Instytut Muzyczny – Okręg Mazowiecki w Płocku (1946-1950)*, „Płocki Rocznik historyczno-archiwalny”, tom VII, Płock 2015, s. 99-100.

¹⁷ *Plon niesiemy plon*, „Życie Nasielska” nr 9 (54), 1998, s. 3.

14

Ludzie „Liry” we wspomnieniach i opowieściach (Tomasz Krason)

Nasielsk, małe i pozornie senne mazowieckie miasteczko jest przebogate w ludzi twórczych i „pozytywnie zakręconych” – muzyków, sportowców, harcerzy, obrońców środowiska. Jedną z takich grup opisuje w swej pionierskiej pracy Katarzyna Tomasińska. „Lira” istnieje już prawie sto lat i jest najstarszym twórczym stowarzyszeniem w lwim grodzie.

Gwiazdą „Liry” Jana Bieńka i pierwszych powojennych lat była niewątpliwie Jadwiga Tomaszewska. Śpiewając pięknym sopranem, wykonywała często partie solowe. Ta odważna i rezolutna niewiasta była katalizatorem życia towarzyskiego w mieście. Wspomina się jej publiczny koncert przed domem na ul. Kościuszki, a szczególnie wykonanie „Wróć do Sorrento”. Krążyła anegdota, że w 1948 roku w Płocku, gdzie chór zajął drugie miejsce w konkursie pani Jadwiga publicznie wyraziła swe oburzenie wobec niesprawiedliwej w jej odczuciu decyzji jury. Na fotografiach chóru z lat 50. XX wieku widzimy również córkę Jadwigi – Wandę z mężem kapitanem Antonim Sochaczewskim. Wydaje się jednak, że nasz nasielski kawaler srebrnego krzyża Virtuti Militari pozostał wierny Atenie i nie uległ na dłużej urokom Polihymni. Prawdopodobnie w pierwszych latach powojennych „Lira” miała w repertuarze utwory nie tylko religijne. Jeden z wokalistów pamięta koncert męskiej części chóru z okazji Święta Kolejarza. Występ odbył się na deskach nieistniejącej już dziś poczekalni PKP.

Warto zwrócić uwagę na chlubne początki i wyjątkowe lata 30. XX wieku, kiedy to Towarzystwo Śpiewacze „Lira” imienia Ks. Eugeniusza Gruberskiego przeżywało prawdziwy rozkwit i ożywiało lokalne życie kulturalne. Losy chóru splecione są ściśle z historią Polski, która w XX wieku doświadczyła wiele zła i cierpienia. II wojna światowa odcisnęła bolesne piętno również na historii „Liry”. Towarzystwo Śpiewacze „Lira” imienia Ks. Eugeniusza Gruberskiego zostało zniszczone przez wojenną zawieruchę i nigdy się już nie odrodziło w przedwojennej formie. Chór jednak przetrwał i trwa dalej. W roku 2016 świętował 90 lat swego istnienia, nadal jest kuźnią talentów i charakterów, nadal gromadzi kilkudziesięciu członków, którzy spotykają się regularnie na cotygodniowych próbach. Chór „Lira” podtrzymuje tradycje sprzed lat, uświetnia śpiewem uroczystości kościelne i państwowe, występuje na koncertach i konkursach, podobnie jak przed laty robili to członkowie nasielskiego towarzystwa śpiewaczego.

15

Drugą osobą łączącą przedwojenne tradycje chóru z realiami Polski powojennej był Kazimierz Pyziński (1918-2016). Zapisał się w pamięci mieszkańców Nasielska jako wieloletni listonosz, najczęściej widziany z olbrzymią skórzaną torbą przewieszoną przez ramię. Były to „zamierzchłe czasy”, gdy ludzie pisali do siebie listy i pocztówki, a listonosz przynosił także emerytury i renty w gotówce.

Powojenny organista i kierownik chóru Eugeniusz Wilamski poświęcił muzyce całe swe życie. Z racji prowadzenia kancelarii parafialnej był też osobą, która znała wszystkich w mieście i okolicy. Ten dystyngowany, zawsze nienagannie ubrany pan z trochę tajemniczym uśmiechem był darzony powszechnym szacunkiem i pozdrawiany na ulicy przez wszystkich. Zmieniali się proboszczowie i wikariusze, a on nadawał parafii poczucie solidnej trwałości. Przechodzący obok świątyni w środku tygodnia mogli czasem usłyszeć dźwięki organów. Samotne toccaty i fugi w pustym kościele były jego intymną modlitwą.

Osobą wyróżniającą się w chórze był Witold Detrych. Niewidomy od urodzenia, poruszał się bez laski, lecz zawsze w towarzystwie kolegi. Wszechstronnie uzdolniony muzycznie, nie tylko śpiewał, ale również grał na kilku instrumentach w różnych zespołach. Wspominany często jako akordeonista i trębacz grupy „Wesoła Piątka” przygrywającej na weselach i zabawach, współtworzył tę formację wraz z Tadeuszem i Michałem Kordowskim, Wacławem Modzelewskim, Rębeckim i Żmijewskim. Witold Detrych jest częścią pięknej, ale zapomnianej tradycji. W maju, miesiącu poświęconym Maryi, Witold wraz z Tadeuszem Kordowskim wchodził po krętych schodach na balkoniki wieży kościelnej. O godzinie dwudziestej pierwszej rozlegał się dźwięk dwóch trąbek grających Apel Jasnogórski i inne pieśni maryjne. Czasy się zmieniają i dźwięk dzwonów i instrumentów zastępują dziś mechaniczne kuranty. Kiedyś kolega z orkiestry strażackiej umieścił niewidomego Witolda na siodełku roweru i polecił kręcić pedałami, a sam usadowił się na ramie, trzymając kierownicę. Rowerzysta był początkowo wystraszony, lecz gdy puścili się z górki i poczuł ciepły wiatr na twarzy, uśmiechał się radośnie ze szczęścia. Dla niewidomego muzyka była to niezwykła przygoda.

Z szacunkiem pochylamy się dziś nad ocalałymi fotografiami, które przywołują ludzi i miejsca, fragmenty przeszłości, a nam pomagają odnaleźć się we współczesności. „Lira” odgrywała przed laty i nadal odgrywa kluczową rolę w dziejach naszego lwiego grodu. Ktoś powiedział, że miasto nie umiera dzięki właśnie takim ludziom. Nie zapominajmy wspomagać ich „cegiełką” duchową i materialną.

Dziękuję osobom, które pomogły w utrwaleniu tych kilku wspomnień, są to: Teresa Adamska, Jerzy Domała, Tadeusz i Iwona Dylewscy, Kazimierz i Teresa Kaczyńscy, Bożenna Muzal-Pyzińska.

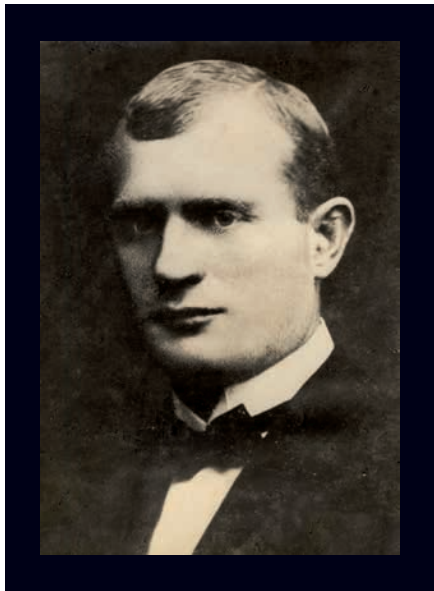

1.
Towarzystwo Śpiewacze „Lira”,
lata 30. XX wieku

2.
Członkowie Towarzystwa
Śpiewaczego „Lira” na tle
Starej Plebanii w Nasielsku.

3.
Towarzystwo Śpiewacze „Lira”, lata 30.
XX wieku

4.
Część chóru na tle kościoła w Nasielsku

Jan Bieniek (1893-1943) kierownik chóru „Lira” w latach 1930-1943

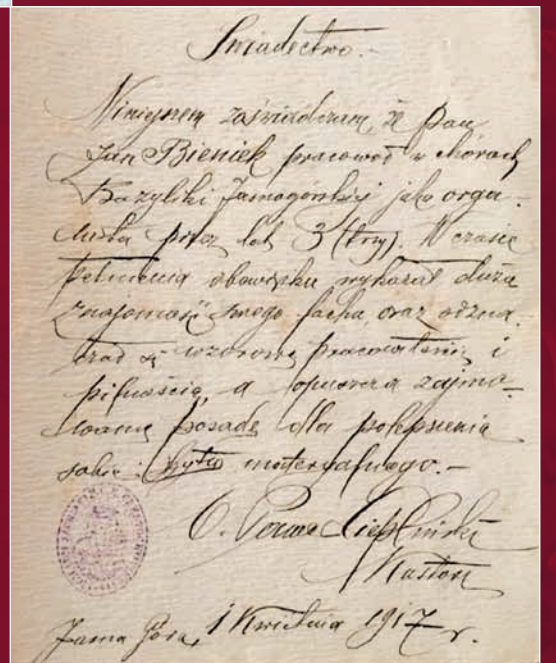
1. Szkoła Organistowska w Płocku, Jan Bieniek pierwszy z lewej
- 2., 3. Jan Bieniek w otoczeniu chórzystów (Jadwiga Tomaszewska, Józef i Stanisława Urbańscy, Stanisława Borowska), lata 30. XX wieku

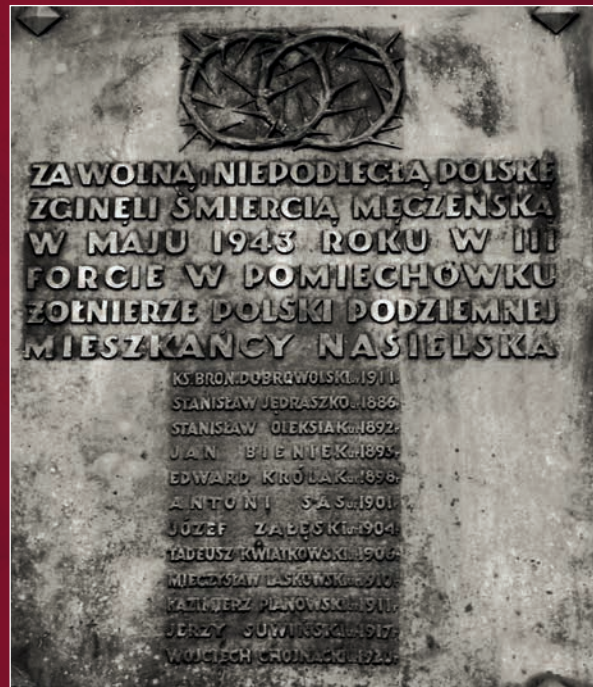

4. Powrót z próby chóru, Józef i Stanisława Urbańscy, Jadwiga Tomaszewska

5. Indeks Jana Bieńka z Konserwatorium Muzycznego w Warszawie

6. Świadczenie pracy Jana Bieńka wystawione przez kustosa Klasztoru Jasnogórskiego „Niniejszym zaświadcza się, że Pan Jan Bieniek pracował w chórach Bazyliki Jasnogórskiej jako organista przez lat 3 (trzy). W czasie pełnienia obowiązku wykazał dużą znajomość swego fachu oraz odznaczał się wzorową pracowitością i pilnością, a opuszcza sobie bytu materialnego. Jasna Góra, 1 kwietnia 1917 r.”

1. Tablica na kościele parafialnym w Nasielsku poświęcona dwunastu członkom Armii Krajowej zamordowanym w Pomiechówku. Wśród nich Jan Bieniek

2. Symboliczny grób Jana Bieńka na cmentarzu w Nasielsku

3. Chór „Lira” wraz z organistą Eugeniuszem Wilamskim, Boże Ciało, zdjęcie przy ołtarzu przed domem Sochaczewskich na ul. Kościuszki, Nasielsk 1948

4. Chór „Lira” i parafianie w czasie procesji Bożego Ciała, Nasielsk 1948

1.
Chór „Lira” na procesji
Bożego Ciała, lata 60.-70.
XX wieku, Nasielsk

2.
Chór „Lira” wraz z organistą
Eugeniuszem Wilamskim,
pierwsze lata powojenne,
Nasielsk

3.
Chór „Lira” i parafianie w czasie
pogrzebu proboszcza ks. Witolda
Grotowskiego, Nasielsk 1952

4.
Chórzycy i członkowie ich rodzin
z biskupem Piotrem Dudzicem,
w przeddzień śmierci biskupa,
Nasielsk 1970
Na zdjęciu: Aldona Tokarska,
Roman Rostoński, Janina
Rosłońska, Michał Łączyński,
Hanna Renkiewicz, Janina
Majewska, Jerzy Korycki, Janina
Jerzełkowska, Anna Jerzełkowska,
Barbara Bieniek, Małgorzata
Wójciak, Irena Makowska, Bożena
Wójciak, Jadwiga Umińska,
Wanda Krzyczkowska, Maryla
Kiela, Barbara Zwierzyńska, Teresa
Adamska z synem Leszkiem,
Witold Detrych, Eugeniusz
Wilamski, biskup Piotr Dudziec,
ks. Kokosiński, ks. Antoni Podleś,
ks. Wincenty Walendziak,
Marianna Kobrzyńska, Kazimierz
Pyziński, Stanisław Szemborski,
Brzeska, Bryskiewicz, Stefan
Mazurkiewicz, Rutkowska

Chór „Lira” na Dożynkach Diecezji Płockiej, Nasielsk 1998

ROZDZIAŁ II

Działalność chóru „Lira”

W tej części książki przedstawione zostaną formy działalności chóru w ostatnich kilku latach. Zebranie ich nie jest sprawą prostą, ponieważ chór wykazuje się nadzwyczajną aktywnością w koncertowaniu i szerzeniu kultury muzycznej. Do stworzenia charakterystyki na potrzeby pracy zostały wykorzystane materiały prasowe, głównie artykuły publikowane w „Życiu Nasielska”, czasopiśmie samorządu gminnego w Nasielsku, a także publikacje internetowe i wirtualne wydania różnych tytułów prasowych, np. „Gość Niedzielny”.

Chór „Lira” działa przy parafii rzymskokatolickiej pw. św. Wojciecha w Nasielsku i jest ściśle związany z miejscowym kościołem i wspólnotą parafialną. Na stronie internetowej nasielskiej parafii znajdujemy następującą notkę autorstwa Joanny Ostaszewskiej, miejscowej organistki i dyrygentki chóru: „Chór *Lira* istnieje przy parafii św. Wojciecha i liczy około 50 osób. Śpiewają w nim trzy pokolenia nasielszczaków, od gimnazjalistów do emerytów (...) Misją chóru jest muzyka sakralna, skupia się on na utworach potrzebnych do liturgii, a z uwagi na bogactwo życia liturgicznego jest nad czym pracować. Próby odbywają się w zależności od potrzeb we wtorki, środy i w piątki”¹⁸. Podstawową formą działalności chóru jest zatem oprawa muzyczna uroczystości w miejscowym kościele. Składa się na nie m.in. kolędowanie w Wigilię Bożego Narodzenia oraz w okresie bożonarodzeniowym, udział w Orszaku Trzech Króli, śpiew pieśni pasyjnych i pokutnych w okresie Wielkiego Postu, oprawa muzyczno-liturgiczna Niedzieli Palmowej oraz Triduum Paschalnego i Mszy Rezurekcyjnej, udział w uroczystościach ku czci patrona parafii św. Wojciecha, w procesji Bożego Ciała, a także w mszach za Ojczyznę, celebrowanych 11 Listopada i 3 Maja oraz w czasie innych świąt o charakterze patriotycznym. Chór z dumą podtrzymuje wieloletnie tradycje, takie jak doroczny koncert kolęd i pastorałek w Wigilię Bożego Narodzenia czy śpiew responsoriów autorstwa ks. Eugeniusza Gruberskiego w czasie procesji Bożego Ciała.

W sprawozdaniu z działalności Chóru „Lira” przygotowanym na potrzeby wizytacji biskupa Piotra Libery, która miała miejsce w 2018 roku, dyrygentka Joanna Ostaszewska tak podsumowała aktywność zespołu: „Obecnie chór Lira liczy 39 osób i jest chórem czterogłosowym. Celem

¹⁸ http://www.wojciech-nasielsk.plock.opoka.org.pl/?q=chor_parafialny

naszego działania jest pogłębianie i ożywianie życia religijnego parafii pod kątem muzyki, śpiewu kościelnego. Podejmujemy postugę poprzez śpiew liturgiczny w czasie mszy świętych i nabożeństw. Szczególnym czasem, do którego się przygotowujemy jest liturgia Triduum Paschalnego. Każdego roku w wigilię Bożego Narodzenia organizujemy wspólne kolędowanie. Chór wykonuje w Niedzielę Palmową Mękę Pańską według św. Mateusza, natomiast w Wielki Piątek Mękę Pańską według św. Jana. W repertuarze naszego chóru są również utwory muzyki klasycznej – M. Gomułki, J.S. Bacha, W.A. Mozarta, G.F. Haendla, A. Brucknera i innych.

Z większych osiągnięć chóru w ostatnim czasie warto wymienić:

- II miejsce w kategorii chóry w XXII finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Serocku 6 maja 2011 roku.
- I miejsce w kategorii chóry w XXIII finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Pułtusku 10 maja 2014 roku.
- I miejsce w kategorii chóry w XXIV finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Gostyninie 6 maja 2017 roku.

Kilkukrotnie byliśmy laureatami Przeglądów Piosenki Religijnej „Cecyliada”. Nasz chór brał udział w liturgii mszy świętej rozpoczynającej peregrynację Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w diecezji płockiej. (...) Od trzech lat chór wraz z księdzem Proboszczem jest organizatorem koncertów w ramach odpustu parafialnego i święta patrona miasta Nasielska – świętego Wojciecha. Przez dwa lata chór koncertował z towarzyszeniem Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP z Jońca, zeszłoroczny koncert był poświęcony patronowi naszej parafii. Tegoroczny koncert chóru pt. „W drodze do Niepodległej”, z towarzyszeniem kwartetu smyczkowego, był poświęcony obchodom 100-lecia odzyskania niepodległości. W każdy trzeci piątek miesiąca uczestniczymy w Wieczorach Uwielbienia, jest to modlitwa i śpiew podczas adoracji Najświętszego Sakramentu. Staramy się być czynnymi współuczestnikami życia parafialnego. Próby chóru odbywają się co tydzień we wtorki i środy w sekcjach głosowych oraz w piątki – całego chóru. Naszym opiekunem duchowym jest ksiądz Proboszcz Tadeusz Peptoński¹⁹.

Ciekawym doświadczeniem było dla chóru przygotowanie oprawy muzycznej mszy świętej, która została odprawiona w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 13 listopada 2016 roku. Była to msza transmitowana na żywo na kanale TVP1. W gazecie „Życie Nasielska” znalazła się relacja z tego występu zatytułowana *Chór Lira wystąpił w Łagiewnikach*. Czytamy w nim: „W mszy świętej w Łagiewnikach udział wzięło około 30 członków chóru *Lira*. Wykonali oni takie pieśni religijne, jak *Cała ziemia wołaj*, *Alleluja* czy *Psalm I Błogostawiony człowiek*. Jak mówi Joanna Ostaszewska – *Ta uroczystość była dla nas wszystkich bardzo dużym przeżyciem,*

¹⁹ <http://www.wojciech-nasielsk.plock.opoka.org.pl/?q=node/872>

ale również nobilitacją. Dodaje, że już sam fakt znalezienia się na tej uroczystości był czymś, co mobilizowało do pracy nad utworami”²⁰.

Chór „Lira” często występuje poza swoją parafią, zapraszany jest na gościnne występy i koncerty o charakterze religijnym i patriotycznym w różnych zakątkach diecezji płockiej.

20 czerwca 2015 roku chór „Lira” współprowadził śpiew w trakcie uroczystej mszy świętej na powitanie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, rozpoczynającej Peregrynację Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji płockiej. Była to wielka uroczystość, a udział w niej był dla chórzystów ogromnym zaszczytem. Jak czytamy w artykule pt. *Przyszła do nas Matka* opublikowanym w „Gościu Niedzielnym”: „Tysiące wiernych powitały Panią Jasnogórską na pułtuskim rynku. Mszy św. przewodniczył i homilię wygłosił kard. Kazimierz Nycz. (...) Zabiły dzwony w całej diecezji, gdy w sobotę, 20 czerwca o 15.00 witano na pułtuskim rynku wędrujący po polskich diecezjach Obraz Jasnogórski. Długa procesja ze sztandarami pułtuskich parafii, szkół i uczelni, 20 biskupów z kard. Kazimierzem Nyczem witali Matkę Bożą”²¹.

W roku 2015 nasielski chór podjął współpracę z Młodzieżową Orkiestrą Dętą z Jońca, co zaowocowało organizacją wielu ciekawych wydarzeń muzycznych.

Pierwszym wspólnym przedsięwzięciem był koncert w Akademii Humanistycznej w Pułtusku 5 marca 2016 r. Jak pisał portal Pułtusk24.pl w artykule zatytułowanym *Muzyczna uczta w Akademii*: „Sobotni wieczór, 5 marca, zapewne na długo zapadnie w pamięci pułtuszczań, a wszystko dzięki Młodzieżowej Orkiestrze z Jońca oraz chórowi *Lira* z Nasielska. Artyści przybyli do Pułtuska na zaproszenie Akademii Humanistycznej i dyrektora administracyjnego Bogdana Mrozewicza. Zachwycili publiczność wyśmienitą grą i śpiewem, prezentując światowe przeboje muzyki poważnej i rozrywkowej”²².

18 stycznia 2016 roku chór „Lira” został zaproszony do udziału w dorocznym koncercie noworocznym Młodzieżowej Orkiestry Dętej. Chór i orkiestra wykonali kolędy oraz standardy muzyki klasycznej.

Kolejne koncerty z orkiestrą z Jońca odbyły się 2 kwietnia 2016 r. oraz 7 maja 2017 r. w Nasielsku. W programie znalazły się utwory muzyki poważnej, rozrywkowej i religijnej, m. in. *In a Monastery Garden* A.W. Ketelbeya, *Lacrimosa* W.A. Mozarta, *Conquest Of Paradise* Vangelisa, *Nabucco* G. Verdiego, *Panis Angelicus* C. Francka, *Ave Verum* W.A. Mozarta.

W 2018 roku współpraca była z powodzeniem kontynuowana, na stulecie Odzyskania Niepodległości przez Polskę chór „Lira” wraz z Młodzieżową Orkiestrą Dętą z Jońca przygotował serię koncertów, prezentujących najstojniejsze polskie pieśni hymniczne oraz Mszę Polską Jana

²⁰ *Chór Lira wystąpił w Łagiewnikach*, „Życie Nasielska” nr 24 (462), 2016, s. 12.

²¹ <https://plock.gosc.pl/doc/2554766.Przyszla-do-nas-Matka>

²² <https://pultusk24.pl/artykul/muzyczna-uczta-w-akademii/277468>

Maklakiewiczza, monumentalne dzieło z 1944 roku, łączące tekst mszalny w języku ojczystym z licznymi akcentami patriotycznymi. W ramach projektu odbyły się koncerty w Jońcu, Nasielsku, Płońsku oraz w Pułtusku.

Chór „Lira” dwukrotnie, w 2018 i 2019 roku, wystąpił w Modlinie Twierdzy na obchodach rocznicowych związanych z upamiętnieniem bohaterów Powstania Styczniowego. 28 stycznia 2018 r. chór wziął udział w obchodach 155. rocznicy Powstania Styczniowego. Uroczystość rozpoczęła się od mszy świętej w intencji Ojczyzny w kościele pw. św. Barbary. Po Mszy Chór „Lira” pod batutą Joanny Ostaszewskiej wystąpił z koncertem pieśni patriotycznych. Rok później również zaproszono chór do udziału w tym wydarzeniu. Relację znajdujemy w artykule pt. *Rocznicowe obchody Powstania Styczniowego* opublikowanym w „Życiu Nasielska”: „Już po raz kolejny Chór *Lira* uświetnił obchody Powstania Styczniowego w Modlinie Twierdzy. Uroczystość poświęcona pamięci Powstańców z 1863 roku na stałe jest wpisana w kalendarz nowodworskich wydarzeń patriotyczno-religijnych. Tegoroczne spotkanie odbyło się 20 stycznia i rozpoczęło się mszą świętą w kościele pw. św. Barbary. Przewodniczył jej ks. Tomasz Cymerman – wicedziekan zakroczymski. Po mszy zebrani wysłuchali 40-minutowego koncertu pieśni patriotycznych i piosenek legionowych. W repertuarze znalazły się między innymi *Rota*, *Jak to na wojence*, *Przybyli ułani pod okienko*, *O mój rozmarnie* i *Legiony*. Popularność wielu utworów sprawiła, że zebrani chętnie śpiewali znane piosenki razem z nasielskim chórem”²³.

W sierpniu 2018 roku na zaproszenie biskupa płockiego Piotra Libery chór wziął udział w centralnej uroczystości Roku Jubileuszowego św. Stanisława Kostki w Rostkowie, z okazji 450. rocznicy śmierci Świętego. Na stronie diecezjaplocka.pl można znaleźć następującą wzmiankę: „Oprawę muzyczną Eucharystii zapewniły Chór *Lira* z Nasielska oraz *Brass Quintet Canzona* z Płocka. (...) W centralnej uroczystości Roku Jubileuszowego św. Stanisława Kostki w diecezji płockiej wzięło udział około 5 tysięcy osób, m.in. młodzież z Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży z kilku diecezji, duchowieństwo, organizacje katolickie, pielgrzymi z diecezji płockiej i z Polski, a także parlamentarzyści, przedstawiciele władz państwowych z ministrem środowiska Henrykiem Kowalczykiem, władz samorządowych, służb mundurowych. Wydarzenie transmitowało przez Internet Katolickie Radio Diecezji Płockiej”²⁴. Było to wielkie święto w diecezji płockiej, a dla chóru „Lira” wyróżnienie i zaszczyt, który świadczy o poważaniu, jakim cieszy się chór wśród duchowieństwa płockiego.

Kultywowaną od lat tradycją jest udział chóru w dorocznych uroczystościach ku czci patrona parafii oraz miasta i gminy – św. Wojciecha. 6 maja 2018 roku chór „Lira” uświetnił

²³ *Rocznicowe obchody Powstania Styczniowego*, „Życie Nasielska” nr 3 (519), 2019, s. 8.

²⁴ <https://www.diecezjaplocka.pl/dla-wiarnych/aktualnosci/2018/082018/uroczystosc-diecezjalna-roku-jubileuszowego-sw-stanislawo-kostki-w-rostkowie>

swoim występem obchody Dni Nasielska i Jarmark św. Wojciecha, zorganizowany z okazji odpustu parafialnego oraz 8. rocznicy ustanowienia świętego Wojciecha patronem miasta Nasielska. Jak czytamy na stronie Stowarzyszenia *Vox Musicorum*: „Z tej okazji w nasielskim kościele odbył się koncert chóru *Lira* pod dyrekcją Joanny Ostaszewskiej z towarzyszeniem kwartetu smyczkowego *By The Way*. W programie znalazły się najpiękniejsze utwory muzyki sakralnej, zarówno klasyka gatunku, jak również nowe kompozycje najbardziej uznanych współczesnych twórców. Chór wykonał między innymi: *Ave Verum* W.A. Mozarta; *Panis Angelicus* C. Francka; *Alleluja* G.F. Haendla, *Lacrimosa* W.A. Mozarta; *Nie lękajcie się* oraz *Jesteśmy piękni* Piotra Pałki; *Rotę*; *Dziękuję Ci, Panie*; *Jezu, ufam Tobie* Pawła Bębenka”²⁵.

Warto wspomnieć w tym miejscu, że Stowarzyszenie *Vox Musicorum* jest ściśle powiązane z chórem „Lira”. Powstało 3 stycznia 2017 roku z inicjatywy dyrygentki chóru Joanny Ostaszewskiej oraz jej męża Marka Ostaszewskiego. Celem stowarzyszenia jest promocja, rozpowszechnianie i edukacja w zakresie szeroko rozumianej kultury, zwłaszcza muzycznej. Można powiedzieć, że stowarzyszenie nawiązuje swą działalnością do przedwojennego Towarzystwa Śpiewaczego „Lira”. Efektem działania stowarzyszenia są nie tylko koncerty, ale również warsztaty muzyki liturgicznej, których organizacja była możliwa dzięki nawiązaniu współpracy z dwoma uznanymi kompozytorami współczesnej muzyki sakralnej, Pawłem Bębenkiem i Piotrem Pałką.

Paweł Bębenek jest autorem wykonywanych w kraju i za granicą kompozycji autorskich oraz aranżacji dawnych pieśni kościelnych. Po jego utwory sięgają schole i chóry na całym świecie. Od 1995 komponuje muzykę liturgiczną wokalnie-instrumentalną. Jego kompozycje znalazły się w śpiewnikach: *Msza o Miłosierdziu*, *Niepojęta Trójca t. 1 i 2*, *Chcę widzieć Boga*, *Canticum Novum* i XLI wydaniu *Śpiewnika Kościelnego* ks. Jana Siedleckiego. Utwory jego autorstwa pojawiły się na płytach: *Pacierz Polski*, *Msza o Miłosierdziu*, *Z miłością i ufnością*, *Desiderii Carmina*, *Gdy się rodzi Zbawca Świata*, *Jutrznia za nienarodzonych*, *Maranatha*, *Alle psallite*²⁶.

Piotr Pałka to dyrygent, kompozytor i śpiewak. Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie. Od 1993 roku komponuje i opracowuje utwory chóralne, które można usłyszeć w kościołach Krakowa i innych miast w Polsce. Jest twórcą szeregu kompozycji i opracowań, takich jak: *Tryptyk Rzymski Jana Pawła II*, *Missa in Basilica Cracoviensi Sancti Francisci*, hymnu Ogólnopolskiego Spotkania Młodzieży z Benedyktem XVI – *Nie lękajcie się*, a także *Oratorium Braniewskiego „Mikołaj Kopernik”*. Swoim doświadczeniem i umiejętnościami chętnie dzieli się podczas sesji warsztatów muzyki liturgicznej²⁷.

²⁵ <https://svm.com.pl/koncert-lira-by-the-way-string-quartet-2018/>

²⁶ Por. <https://fundacijaincanto.pl/pawel-bebenek/>

²⁷ Por. https://www.liturgia.dominikanie.pl/piotr_palka.html

Członkowie chóru „Lira” uczestniczyli już w dwóch edycjach warsztatów, w 2018 i 2019 roku. I Warsztaty Muzyki Liturgicznej odbyły się w Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia Czerwińsku nad Wisłą w dniach 15-17 czerwca 2018 pod hasłem „Szukajcie wpierw Królestwa Bożego”. Jak podaje Stowarzyszenie *Vox Musicorum* na swojej stronie internetowej: „Warsztaty pełne były muzyki, najpiękniejszej muzyki liturgicznej, która rozbrzmiewała od rana do nocy. Towarzyszyła uczestnikom nie tylko w trakcie sesji warsztatowych, ale również na wspólnej modlitwie. Prowadzący, Paweł Bębenek i Piotr Pałka, to dwaj wspaniali kompozytorzy i dyrygenci, którzy niestrudzenie każdego dnia zarażają innych swoją pasją i miłością do muzyki. Dzielą się również swoją wiedzą i umiejętnościami, a także żywą wiarą. Efektem wspólnej pracy było przygotowanie interpretacji kilkunastu utworów, które na zakończenie zostały wykonane przez uczestników w Bazylice Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Czerwińsku”²⁸.

II Warsztaty Muzyki Liturgicznej odbyły się również w Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia Czerwińsku nad Wisłą w dniach 22-24 lutego 2019. Hasło warsztatów „W mocy Bożego Ducha” było jednocześnie motywem przewodnim rekolekcji, które dla uczestników głosił ks. Rafał Winnicki, duchowy opiekun warsztatowiczów. Trzy warsztatowe dni były wypełnione śpiewem i modlitwą. Prowadzenie po raz drugi objęli Paweł Bębenek i Piotr Pałka, którzy przez trzy krótkie dni pracowali ciężko wraz z uczestnikami warsztatów nad interpretacją kilkunastu utworów wybranych specjalnie na tę okazję.

W lipcu 2020 roku odbyły się natomiast dłuższe, tygodniowe Tatrzańskie Warsztaty Muzyki Liturgicznej pod hasłem „Wielka Tajemnica Wiary”²⁹.

W uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny 15 sierpnia 2019 w Smardzewie odbyła się koronacja obrazu Matki Bożej Smardzewskiej. Chór „Lira” po raz kolejny został zaproszony do uświetnienia diecezjalnych uroczystości swoim śpiewem. W artykule zatytułowanym *Tysiące wiernych na koronacji Matki Bożej Smardzewskiej* opublikowanym w gazecie lokalnej „Płońszczak” można przeczytać: „W świąteczny czwartek, 15 sierpnia, do kościoła w Smardzewie przybyło kilka tysięcy wiernych z całej diecezji płockiej, a mszy koronacyjnej przewodniczył arcybiskup Józef Michalik, metropolita przemyski i przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski. W uroczystości wzięły udział setki duchownych z diecezji płockiej z biskupami ks. Mirosławem Milewskim i ks. Romanem Marcinkowskim na czele oraz przedstawiciele rządu, parlamentu, samorządów wojewódzkiego, powiatowego, miejskiego i gminnych. Uroczystość uświetnili też: chór *Lira* z Nasielska, płocki kwintet katedralny *Canzona*, Orkiestra Dęta z Sochocina, członkowie Zakonu Rycerzy Jana Pawła II

²⁸ <https://svm.com.pl/i-warsztaty-muzyki-liturgicznej/>

²⁹ Ibidem

z Pułtuska oraz strażacy”³⁰. Obszerną relację z tego wydarzenia znajdujemy również w książce pt. „Łaskami słynący Obraz Smardzewskiej Pani ozdobiony papieską koroną” autorstwa Tadeusza Pulcyna. Znajdujemy tam następujący fragment opisujący przebieg uroczystej liturgii: „Na placu celebry rozbrzmiewała muzyka płockiej kapeli *Canzona* pod batutą Andrzeja Sumlińskiego. A potem chór *Lira* z Nasielska, prowadzony przez Joannę Ostaszewską, porwał wszystkich uczestników uroczystości do śpiewu pieśni *Z dawna Polski Tyś Królową, Maryjo*”³¹.

Chór może poszczycić się wieloma sukcesami na konkursach i festiwalach. Jak wspomniano na początku niniejszego rozdziału, w roku 2011 chór zdobył drugą nagrodę w kategorii chóry w finale Sacrosongu Diecezji Płockiej, następnie dwukrotnie z rzędu (w 2014 i 2017 roku) zdobył pierwszą nagrodę w swojej kategorii. W 2016 roku chór zwyciężył w I edycji Diecezjalnego Festiwalu Kolęd i Pastorałek organizowanego w Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Czerwińsku nad Wisłą.

Do wspomnianych wyżej sukcesów warto dodać zdobycie nagrody Grand Prix w I Chóralnym Festiwalu Pieśni Wielkopostnej w Płocku w 2019 r. W artykule zatytułowanym *Muzyka chóralna żyje! I Chóralny Festiwal Pieśni Wielkopostnej w Płocku* czytamy: „w festiwalu uczestniczyło 14 chórów z różnych części diecezji płockiej, które startowały w kategoriach: jednogłosowych lub dwugłosowych i wielogłosowych. Wykonawcy przyjechali z Ciechanowa (*Cantores Egregientes* z parafii św. Tekli i *Francesco* z par. św. Franciszka z Asyżu), z Czerwińska, Dobrzynia nad Wisłą, Dobrzynia nad Drwęcą, Gostynina, Ligowa, Nasielska, Pomiechowa, Proboszczewic, Rogozina, a także z Torunia; były też oczywiście płockie chóry: z fary oraz z samej parafii Świętego Krzyża, która była gospodarzem przeglądu. Nagrodę Grand Prix otrzymał wielogłosowy chór *Lira* z par. św. Wojciecha w Nasielsku, którym kieruje Joanna Ostaszewska. – *Pieśń wielkopostna jest bardzo trudna, ale jednocześnie najpiękniejsza, bo dotyka sedna naszej relacji z Bogiem* – przyznaje dyrygentka chóru (...) *Triduum Paschalne jest dla nas bardzo ważnym okresem. Staramy się w nim uczestniczyć od początku do końca. Mamy w swoim repertuarze już dwie Pasje: św. Jana i św. Mateusza. Cały Wielki Tydzień to dla nas tak piękny czas, na który czekamy, i do którego się przygotowujemy*”³².

Chór posiada w dorobku 2 płyty CD nagrane i wydane dzięki współpracy parafii z lokalnymi władzami samorządowymi oraz przy wsparciu okolicznych przedsiębiorców. Pierwsza płyta z nagraniami kolęd ukazała się na Święta Bożego Narodzenia w 2007 roku, została zatytułowana *Dziś witajmy Dzieciątka Jezus*. Płytę można było nabyć między innymi jako dodatek do świątecznego

³⁰ <https://plonszczak.pl/artykul/tysiacze-wiernych-na/732850>

³¹ T. Pulcyn, „Łaskami słynący Obraz Smardzewskiej Pani ozdobiony papieską koroną”, Smardzewo 2020, s. 54.

³² <https://plock.gosc.pl/doc/5400104.Muzyka-choralna-zyje-I-Choralny-Festiwal-Piesni-Wielkopostnej-w?fbclid=IwAR0dr3LAPnSe8eA35IHEHFUAY7xM9VEYYWkO3CTSm5E6sipoJphIMtolk6o>

32

numeru „Życia Nasielska”. Nagranie płyty było wielkim wyzwaniem dla chóru, ale również przygodą dla chórzystów oraz wspaniątką pamiątką dla wszystkich, którzy brali udział w nagraniach. W artykule pt. *Bywało różnie*, będącym zapisem rozmowy z Joanną Ostaszewską, dyrygentka chóru tak odpowiada na pytanie o pomysł nagrania pierwszej płyty: „To nie był mój pomysł, tylko moich pomysłowych chórzystów. A kiedy usłyszałam z ust księdza proboszcza Tadeusza Peptońskiego i pana Burmistrza, że to doskonały pomysł, no – przy takiej aprobacie i wsparciu – pomyślałam, że to się może naprawdę udać. Wydawcą płyty będzie Nasielski Ośrodek Kultury. My mieliśmy tylko przyjść i zaśpiewać... co nie było takie proste. Nagrywaliśmy przecież do późna w nocy w naszym parafialnym kościele. W sumie spotkaliśmy się trzy razy (...). To będą kolędy, które śpiewaliśmy przed pasterką w ubiegłych latach: trochę tradycyjnych, trochę mniej znanych. Ale mam nadzieję, że chociaż odrobinę przyjemności i dobrych wrażeń przyniesie słuchającym to nasze śpiewanie”³³. Na płycie znalazły się następujące utwory: *Bracia, patrzcie jeno, Cicha noc, Hej, w dzień narodzenia, Narodził się Jezus, Mizerna cicha, Przybieżeli do Betlejem, Jezus malusieńki, Dziś dzień wesoty, Ten, który słowem, Nie było miejsca, Dziecina mała, Dzisiaj w Betlejem, Tryumfy Króla Niebieskiego, Zaśnij Jezuniu*.

Druga płyta chóru „Lira” została wydana w 2012 roku, temu wydarzeniu została poświęcona obszerna notatka prasowa opublikowana w „Życiu Nasielska”: „W przeddzień Wielkiego Tygodnia i świąt wielkanocnych ukazała się druga płyta chóru *Lira* pt. *Czego chcesz od nas, Panie*. Termin wydania nie jest przypadkowy, bowiem znajdują się na niej utwory muzyczne tego okresu liturgicznego. Wszystko po to, by podzielić się z innymi tym, co sprawia chórzystom radość, a jednocześnie wzbogacić duchowe przeżywanie Triduum Paschalnego w naszych domach i wprowadzić do nich atmosferę Zmartwychwstania Chrystusa. Jak mówi organistka i dyrygentka chóru Joanna Ostaszewska – *Ta płyta powstała po to, by na przyszłość zachować coś z tego wspólnego śpiewania na Chwałę Pana i tej atmosfery, którą tworzymy*. Nad realizacją nagrań w kościele św. Wojciecha czuwał dyrektor Nasielskiego Ośrodka Kultury Marek Tyc, natomiast nad koordynacją wszelkich działań od strony formalnej – ks. Krzysztof Jędrzejewski. W nagraniu, oprócz chóru, gościnnie udział wzięli pianista Maciej Romanowski, który jest organistą w parafii w Smoszewie. Płyta została wydana dzięki wsparciu księdza proboszcza parafii św. Wojciecha w Nasielsku, Burmistrza Nasielska, a także lokalnych firm i przedsiębiorców. Będzie można ją nabyć w nasielskim kościele, poczynawszy od Niedzieli Palmowej”³⁴. Warto zauważyć, że Chór „Lira” jako dobro lokalne, jest wspierany przez miejscowe władze i doceniane przez środowisko przedsiębiorców.

³³ *Bywało różnie*, „Życie Nasielska” nr 23 (227), 2007, s. 9.

³⁴ *Druga płyta chóru „Lira”*, „Życie Nasielska” nr 7 (341), 2012, s. 1.

W 2017 roku za swoją pełną poświęcenia pracę została uhonorowana Joanna Ostaszewska, która kieruje chórem od 1997 roku. Kapituła nagrody Lew Nasielska, przyznawanej za szczególne zaangażowanie w rozwój społeczności lokalnej na terenie gminy Nasielsk, przyznała Joannie Ostaszewskiej dyplom uznania. W styczniu 2018 roku w związku z jubileuszem 20-lecia pracy na rzecz chóru „Lira” oraz Nasielskiej Orkiestry Dętej mieszkańcy Nasielska okazali wdzięczność dyrygentce poprzez wręczenie bukietu czerwonych róż oraz maskotki Lwa Nasielszczaka. W tekście pt. *Lew Nasielszczak dla Joanny Ostaszewskiej* autorstwa Tomasza Krasonia czytamy: „W ubiegły piątek miłośnicy Chóru *Lira* i Orkiestry Dętej podziękowali Pani Joannie za 20 lat pracy w Nasielsku (1997-2017). Wręczyliśmy bukiet czerwonych róż i dużą maskotkę Lwa przybranego w kapeluszu i muchę w nasielskich kolorach. Gmina Nasielsk jest bogata w ludzi utalentowanych, pozytywnie zakręconych, pasjonatów, społeczników. Wspierajmy ich! Pod koniec stycznia będziemy mieć prawdopodobnie okazję usłyszeć i zobaczyć jeszcze raz Chór *Lira* i Orkiestrę Dętą w sali NOK-u”³⁵.

Rok 2020 miał być bardzo pracowity dla chóru „Lira”, okazał się niestety niezwykle trudny. Chór zaczął nowy rok jak zwykle intensywnie, okres Bożego Narodzenia to zawsze czas wspólnego kolędowania na różnych uroczystościach. Natomiast 1 marca chór uświetnił śpiewem pieśni liturgicznych i patriotycznych mszę świętą w kościele parafialnym w Nunie w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Była to wyjątkowa uroczystość, ponieważ podczas mszy została odsłonięta tablica upamiętniająca Bohaterów Niezłomnych – żołnierzy Narodowego Zjednoczenia Wojskowego z patrolu podporucznika Władysława Grudzińskiego ps. „Pilot”, należącego do oddziału podporucznika Mieczysława Dziemiszewicza ps. „Rój”, poległych w 1950 roku w Popowie Borowym na terenie gminy Nasielsk. Na stronie Urzędu Miejskiego w Nasielsku czytamy: „Bardzo doniośle obchodzone było w tym roku w Gminie Nasielsk święto upamiętniające żołnierzy podziemia niepodległościowego walczącego po zakończeniu II wojny światowej z komunistycznym i sowieckim reżimem – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. (...) O godz. 11.30 rozpoczęła się uroczysta msza św., której przewodniczył ks. kanonik dr Piotr Grzywaczewski – Kanclerz Kurii Diecezjalnej Płockiej. Oprawę muzyczną mszy św. zapewnił Chór Parafialny *Lira* z parafii św. Wojciecha w Nasielsku pod kierownictwem Pani Joanny Ostaszewskiej”³⁶. W obchodach wzięli udział przedstawiciele władz różnego szczebla oraz członków rodzin poległych, delegacje placówek oświatowych i innych jednostek organizacyjnych gminy, instytucji życia publicznego oraz poczty sztandarowe i harcerze. Obecność chóru „Lira” i wspólny śpiew pieśni takich jak *Rota* czy *Modlitwa obozowa* sprawiła, że uroczystość miała wyjątkowo podniosły charakter.

³⁵ <https://www.facebook.com/Nasielskwczorajdzis/posts/2031143010237016/>

³⁶ <https://nasielsk.pl/info/dla-mieszkanow/kultura-i-sztuka/narodowy-dzien-pamieci-zolnierzy-wykletych-4>

33

W marcu 2020 Chór „Lira” jako zwycięzca poprzedniej edycji miał wystąpić ze specjalnie przygotowanym recitalem na II Chóralnym Festiwalu Pieśni Wielkopostnej w Płocku. Natomiast w maju tego roku chór miał pełnić funkcję gospodarza finału Sacrosongu Diecezji Płockiej. Przygotowania były zaawansowane, a „Lira” jako zwycięzca dwóch poprzednich finałów miał być wyłączone z rywalizacji festiwalowej, został zaproszony do wystąpienia przed uczestnikami ze specjalnym koncertem. Chór przygotowywał się sumiennie do tych wydarzeń od miesiący. Niestety pandemia COVID-19 i narodowa kwarantanna brutalnie przerwały aktywność „Liry”. Próby zostały zawieszono do odwołania, plany koncertowe – odwołane. II Chóralny Festiwal Pieśni Wielkopostnej w Płocku został przeniesiony na wrzesień 2020, finał Sacrosongu ma się odbyć w maju 2021. Największym ciosem dla chórzystów było wyłączenie z uczestnictwa w celebrowaniu Triduum Paschalnego i mszy rezurekcyjnej. Są to najpracowitsze dni w kalendarzu chóru, wypełnione śpiewem liturgicznym i przeżywaniem tajemnic leżących u podstaw wiary katolickiej. Tego roku z powodu ograniczeń i obostrzeń obowiązujących we wszystkich kościołach w Polsce nie było możliwości uroczystego celebrowania liturgii Wielkiego Tygodnia z udziałem chóru. Dopiero w czerwcu w uroczystość Bożego Ciała Chór „Lira” miała okazję wystąpić razem. Tradycją podtrzymywaną z powodzeniem od wielu lat jest śpiew *Responsoriów na Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa* autorstwa księdza Eugeniusza Gruberskiego, co stanowi ukłon w stronę patrona przedwojennego Towarzystwa Śpiewaczego „Lira”.

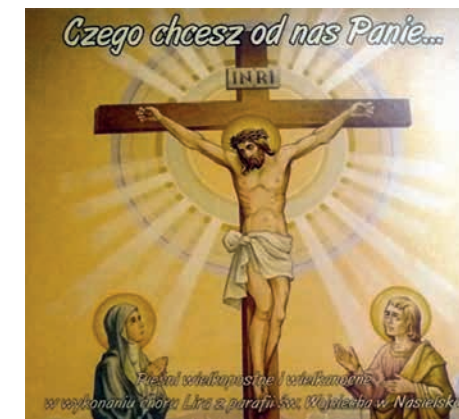
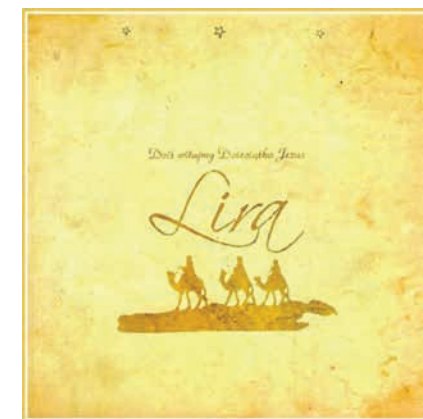
Ważnym wakacyjnym przedsięwzięciem Chóru „Lira” była organizacja wraz ze Stowarzyszeniem *Vox Musicorum* Tatrzańskich Warsztatów Muzyki Liturgicznej w lipcu 2020 roku oraz udział chórzystów w tym wydarzeniu. Wyjazd współfinansowany był ze środków Gminy Nasielsk. Warsztaty łączyły w sobie wymiar edukacyjny i rekolekcyjny. W programie znalazły się zajęcia obejmujące doskonalenie technik wokalnych oraz poznanie współczesnych kompozycji o najwyższej wartości muzycznej. Ważną częścią warsztatów była codzienna wspólna modlitwa, Msza Święta, Liturgia Godzin, a także integracja i budowanie wspólnoty, rozmowy i wypoczynek³⁷. Relację z wydarzenia znajdujemy w artykule pt. *Tatrzańskie Warsztaty Muzyki Liturgicznej*, opublikowanym w sierpniowym wydaniu czasopisma „Życie Nasielska”: „Chcicie wyśpiewywać chwałę Boga? Sami bądźcie tym, co śpiewacie. Te słowa św. Augustyna przyświecały uczestnikom Tatrzańskich Warsztatów Muzyki Liturgicznej, które odbyły się w podgórskiej miejscowości Murzasichle w lipcu 2020 roku. Grupę uczestników stanowili miłośnicy muzyki sakralnej, którzy przyjechali z całej Polski, by pracować i się modlić w otoczeniu pięknej tatrzańskiej przyrody. Każdy dzień wypełniony był ciężką pracą pod kierunkiem kompozytora i dyrygenta Pawła Bębenka, autora wielu pięknych pieśni religijnych, które można usłyszeć na

37 Por. <https://svm.com.pl/>

koncertach i w kościołach w Polsce i na świecie. Prowadzący to prawdziwy wulkan energii, niestrudzony nauczyciel i dyrygent, który zaraża swoją pasją i miłością do muzyki i śpiewu liturgicznego. Efektem wspólnego wysiłku było przygotowanie interpretacji kilkunastu utworów wybranych specjalnie na tę okazję, w opracowaniu na chór wielogłosowy z towarzyszeniem instrumentów: skrzypiec, waltorni i gitary klasycznej. (...) Zwieńczeniem tygodniowej pracy było zaproszenie do Narodowego Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na zakopiańskich Krzeptówkach. Chór i orkiestra wykonali przygotowane pieśni na niedzielnej Mszy świętej i podczas występu po jej zakończeniu. To wspomnienie z pewnością pozostanie w sercach uczestników Tatrzańskich Warsztatów Muzyki Liturgicznej na długie lata. Paweł Bębenek dzięki swojej wyjątkowej wrażliwości muzycznej i zdolnościom pedagogicznym w ciągu kilku zaledwie dni z grupy obcych sobie osób stworzył chór, który połączyła harmonia brzmienia i radość ze wspólnego muzykowania. Była to już trzecia edycja warsztatów muzycznych, których pomysłodawcą i organizatorem jest nasielskie Stowarzyszenie *Vox Musicorum*, z jego prezes Joanną Ostaszewską, przy współpracy z Chórem Lira z Nasielska³⁸.

Na zakończenie niniejszego rozdziału warto zauważyć, że Chór „Lira” z parafii św. Wojciecha w Nasielsku wykazuje się imponującą aktywnością, obejmującą zarówno uczestnictwo w życiu kościoła parafialnego, udział w konkursach, festiwalach, warsztatach muzyczno-liturgicznych, a przede wszystkim koncertowanie i postugę muzyczną na wielu uroczystościach kościelnych i państwowych. Chór jest zapraszany do udziału w różnych wydarzeniach o charakterze religijnym i świeckim, co świadczy o dobrej sławie zespołu i poważaniu ze strony organizatorów spotkań kulturalnych i uroczystości.

38 K. Tomasińska, *Tatrzańskie Warsztaty Muzyki Liturgicznej*, „Życie Nasielska” nr 17 (559), 2020, s. 5.

1.
Chór „Lira”, pamiątkowe zdjęcie po nagraniu pierwszej płyty
CD, Nasielsk 2007
- 2., 3.
Chór „Lira” śpiewa na mszy świętej w Kaplicy Cudownego
Obrazu Matki Bożej, Jasna Góra 2000

38

1.
Chór „Lira” na
koncercie kolęd,
Pionne 2008

2.
Chór „Lira” na
koncercie kolęd,
Boże Narodzenie,
Nasielsk 2009

39

3., 4.
Chór „Lira” na
koncercie kolęd,
Boże Narodzenie,
Nasielsk 2010

1.
Chór „Lira” z biskupem Piotrem
Libera, Nasielsk 2010
2.
Chór przed nasielską świątynią,
Boże Ciało, Nasielsk 2011
3.
Chór „Lira” na Finale Sacrosongu
w Serocku, Serock 2011

1., 2., 3.
Chór „Lira” na koncercie kolęd, Boże Narodzenie, Nasielsk 2011

4.
Chór „Lira” na Triduum Paschalnym, Nasielsk 2012

5.
Chór „Lira” na koncercie kolęd, Boże Narodzenie, Nasielsk 2013

1.
Chór „Lira” na Triduum
Paschalnym, Nasielsk 2014

2.
Chór „Lira” na Finale Sacrosongu
w Pułtusk - Poptawach, Pułtusk -
Poptawy 2014

3.
Uroczyste powitanie obrazu
Matki Bożej Częstochowskiej,
inauguracja nawiedzenia Diecezji
Płockiej, Pułtusk 2015

4., 5.
Chór „Lira” na Uroczystości
Nawiedzenia Obrazu
Jasnogórskiego, Nasielsk 2015

5. Chór „Lira”, koncert z towarzyszeniem Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP z Jońca, Nasielsk 2016
6. Chór „Lira” na Sacrosongu w Gostyninie, Gostynin 2017

- 1., 2. Chór „Lira” na mszy świętej transmitowanej w TVP, Łagiewniki 2016
- 3., 4. Chór „Lira”, koncert w Akademii Humanistycznej z towarzyszeniem Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP z Jońca, Pułtusk 2016

Jarmark Świętego Wojciecha 2017

Koncert

7 maja 2017 godz. 19:00
Kościół św. Wojciecha w Nasielsku

Chóru Lira i Orkiestry Dętej z Jońca

gościnnie - pianino **Maciej Romanowski**
i gitara basowa **Tomasz Suwiński**

W Programie Koncertu - Utwory muzyki poważnej
i rozrywkowej oraz chrześcijańskiej

Organizator: Joanna Ostaszewska Dyrygent Chóru
Marek Tjje Nasielski Ośrodek Kultury

1.
Chór „Lira” na koncercie kolęd
w Strzegowie, Strzegowo 2018

2., 3., 4., 5.
Chór „Lira”, koncert z towarzyszeniem
kwartetu smyczkowego By The Way,
Nasielsk 06.05.2018

Chór LIRA & BY THE WAY
string quartet

Koncert
6 maja

godz. 19.00

kościół
w Nasielsku

DNI NASIELSKA & JARMARK ŚW. WOJCIECHA

BISKUP PŁOCKI PIOTR LIBERA
 SERDECZNIE ZAPRASZA
 NA DIECEZJALNE UROCZYSTOŚCI ROKU ŚW. STANISŁAWA KOSTKI
 Z OKAZJI 450. ROCZNICY ŚMIERCI ŚWIĘTEGO Z ROSTKOWA

**NIEDZIELA
 19 SIERPNIĄ 2018 R.**

**SANKTUARIUM ŚW. STANISŁAWA KOSTKI
 W ROSTKOWIE**

godz. 14.00 – program ewangelizacyjny „Powołani do świętości”

godz. 15.00 – uroczysta Eucharystia sprawowana pod przewodnictwem
 Jego Eminencji Stanisława Kardynała Dziwisza

www.diecezjaplocka.pl

1., 2.
 Chór „Lira”, koncert patriotyczny
 z Młodzieżową Orkiestrą Dętą OSP
 z Jońca, Joniec 12.08.2018

3., 4.
 Chór „Lira” na uroczystości Roku
 Jubileuszowego św. Stanisława Kostki,
 Rostkowo 19.08.2018

1., 2., 3.
Chór „Lira” z towarzyszeniem Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP z Jońca, koncert na 100. Rocznicę Odzyskania Niepodległości, Płońsk 11.11.2018

100 – lecie Odzyskania Niepodległości przez Polskę
18.11.2018 - parafia pw. Miłosierdzia Bożego

11.30 - Koncert polskich pieśni historycznych
12.00 - Uroczysta Msza św. w intencji Ojczyzny
Wypuszczenie białych i czerwonych balonów

13.00 - HYMN NARODOWY
DOBROCIĘCIE STATUJ NIEPODLEGŁOŚĆ
POLSKA I KRAJOWA

Wykonawcy:
Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy OSP Jońca
Chór „Lira” z Masłowa
Ryszarda Szablich-Borek - spiew

**STAROSTA PŁOŃSKI
BURMISTRZ MIASTA PŁOŃSK**

serdecznie zapraszają na obchody

**100. Rocznicy
Odzyskania Niepodległości
Płońsk, 11 listopada 2018 r.**

Uroczystości rozpoczęcie Mszą Świętą w kościele parafii św. Michała Archanioła o godz. 10.00

Program:

godz. 10.00 uroczysta Msza Święta w kościele parafii św. Michała Archanioła,
godz. 10.45 przemarsz uczestników uroczystości ulicami Płocka, Plac 15
Sierpnia, Żduńska, Płocka pod pomnik Józefa Piłsudskiego,
godz. 10.55 wystąpienia obywatelskie pod pomnikiem upamiętniającym
odzyskanie niepodległości,
godz. 11.20 złożenie kwiatów pod pomnikiem,
godz. 11.30 przejęcie uczestników uroczystości na cmentarz parafialny przy
ul. Kopernika,
godz. 11.40 złożenie kwiatów na grobie poległych w 1920 r.,
godz. 12.00 zakończenie uroczystości.

Imprezy towarzyszące:

09.11.2018 r. godz. 17.00 - sala teatralna w kościele parafii
św. M. Kłosa w Płońsku
„Razem ku Wolności” - widowisko artystyczne z okazji 100.
lecia Niepodległości Polski przygotowane przez Zespół Szkół
nr 1 w Płońsku.

10.11.2018 r. godz. 16.00 - sala widowiskowo-kino MCK
Sobota z nutami dla dzieci - Teatr Pod Orzełkami -
„Lebiaś o Polce, czyli bałka o Wile, legenda o Smoku
Włocławskim oraz Warsie i Sawie”
godz. 17.00-20.00 - hala sportowa MCK w Płońsku
„Dla Niepodległej” - maraton fitness

11.11.2018 r. godz. 12.00 (po zakończeniu oficjalnych
uroczystości) sala widowiskowo-kino MCK
Orkiestra dla Niepodległej - koncert w wykonaniu:
- Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Jońca, Chóru „Lira”
z Naszobka, solistów Agnieszki Szablich-Boran
- Młodzieżowej Orkiestry Dętej „Cien Grania” z Płońsku
oraz Małgorzaty „Diamenz”

DO KOSZYSTE:
Tort na 100. Urodziny Niepodległej

4., 5.
Chór „Lira” z towarzyszeniem Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP z Jońca, koncert na 100. Rocznicę Odzyskania Niepodległości, Pułtusk 18.11.2018

6.
Chór „Lira” z biskupem Piotrem Libeřą, Nasielsk 2018

15 SIERPNIA
2019 ROKU
zapraszamy do
SANKTUARIUM
MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ
W SMARDZEWIE
na
koronację koroną papieską
obrazu
Matki Bożej
Smardzewskiej

UROCZYSTOŚĆ KORONACJI
Matki Bożej
Smardzewskiej
rozpocznie się o godz. 13.00
od zawiązania wspólnoty
i modlitwy różańcowej

MSZY ŚWIĘTEJ
KORONACYJNEJ
o godz. 12.00
przewodniczył będzie
Jego Eksceleńcja Ksiądz Arcybiskup
Józef Michalik

1., 2.
Chór „Lira” na uroczystości koronacji
obrazu Matki Bożej Smardzewskiej,
Smardzewo 2019

3.
Chór „Lira” na koncercie kolęd, Boże
Narodzenie, Nasielsk 2019

4.
Chór „Lira” na Uroczystości Bożego
Ciała, Nasielsk 2020

5., 6., 7.
Chór „Lira” na
I Chóralnym
Festiwalu Pieśni
Wielkopostnej,
Płock 2019

1., 2.
Chór „Lira” na
II Chóralnym
Festiwalu Pieśni
Wielkopostnej,
Plock 2020

3., 4.
Chórzyści na
warsztatach
muzyki liturgicznej,
Czerwińsk 2018

5., 6.
Chórzyści na
warsztatach
muzyki liturgicznej,
Czerwińsk 2019

„Wielka Tajemnica Wiary”

TATRZAŃSKIE WARSZTATY MUZYKI LITURGICZNEJ

w 100. rocznicę urodzin
ŚW. JANA PAWŁA II

MURZASICHLE
19-26.07.2020 r.

Prowadzący:
Piotr Pałka i Paweł Bębenek
Anna i Grzegorz Górecki

Wszystkich miłośników muzyki liturgicznej, którzy pragną doświadczać Boga w liturgii poprzez wspólnotowy śpiew i modlitwę zapraszamy na wyjątkowe warsztaty o wymiarze edukacyjno-rekreacyjnym.

W programie m.in.:
Zajęcia warsztatowe obejmujące doskonalenie technik wokalnych oraz poznanie współczesnych kompozycji o najwyższej wartości muzycznej;
Codzienna wspólnotowa modlitwa, Msza święta, Liturgia Godzin;
Wypoczynek wśród pięknej tatrzańskiej przyrody.

Więcej informacji i zapisy:
www.svm.com.pl
fb.me/lirawarsztaty
tel. 604 890 895

Organizatorzy i Partnerzy:

Chórzyci na warsztatach muzyki liturgicznej, Murzasichle 2020

1., 2., 3., 4., 5.
Zakopane, Kraków,
Łagiewniki,
Wadowice, 2007

Chór
„Lira” po
godzinach

70

1.
Chór „Lira” na
zamku w Golubiu-
Dobrzyniu, 2008

2.
Święty Krzyż, 2009

71

3.
Kraków, 2016

4.
Czerwińsk, 2018

Urząd Miejski w Nasielsku
05-190 Nasielsk, ul. Elektronowa 3
tel.: 23 693 30 00, fax: 23 691 24 70
www.nasielsk.pl, e-mail: um@nasielsk.pl

VEGA Studio Adv. Tomasz Müller
82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 22/3A
www.grupavega.pl, e-mail: biuro@grupavega.pl

Tekst:

Katarzyna Tomasińska

Zdjęcia:

Krzysztof Miller, Monika Brodowska, Michał Brodowski, Marek Stamirowski,
zbiory prywatne Marii Góreckiej, Tomasza Krasonia, Joanny i Marka Ostaszewskich
oraz Katarzyny Tomasińskiej, zbiory Stowarzyszenia *Vox Musicorum*

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku:
Sławomira Mosińska

Koordinacja wydania:
Żaneta Łukaszewicz-Karaś, Katarzyna Wolska

Marketing: Wioletta Kraśniewska

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved
Printed in Poland – Kwidzyn 2021
Przedruk i powielanie w jakiegokolwiek formie jest zabronione

Wydanie pierwsze

ISBN 978-83-8056-315-5

L·I·R·A

